

Uddrag

af

Aarhus Communalbestyrelses

Forhandlinger

for 1868.

Aarhus.

Trykt hos P. Nielsen.

1869.

Fortegnelse over Medlemmerne af Communalbestyrelsen og de særlige communale Commissioner samt Communes Bestillingsmænd.

Communalbestyrelsen.

1. Magistraten.

Generalrigscommissair U. C. Schmidt, C., DM., Borgmester.
Cancelliraad L. Hammerich, R., DM., constitueret kongelig Raadmand.
Forligscommissair Fr. Kellermann, constitueret kongelig Raadmand.
Rådmand H. Lissberg, borgerlig Raadmand.
Cancelliraad, Procurator H. G. Jensen, borgerlig Raadmand.

2. Borgerrepræsentationen.

- A. Den større Halvdeel**, valgt for 6 Aar fra 1. Januar 1864.
Grosserer H. Broge, R.
Farver og Fabrikant A. B. Holm.
Snedker S. Drum.
Consul J. M. Mørk, R., Formand.
Bogbinder Hansen, død $1\frac{1}{2}$ 68.
Rådmand F. W. Høyer.
Strædder H. F. Baesb.
Gartner Fr. J. Chr. Jensen.
Garber C. F. Wissing.
Bundtmager C. Warming, valgt $\frac{3}{4}$ 67 for 3 Aar.
- B. Den mindre Halvdeel**, valgt for 6 Aar fra 1. Januar 1867.
Cancelliraad, Procurator D. H. Kors, Viceformand.
Apotheker N. S. Aagaard.
Glarmester B. Gamst.
Muurmester R. Riisfen.

Rjøbmand N. Lassen.
 Commmerceraad J. U. Gerdes.
 Professor C. Funch, R.
 Rjøbmand D. Bøch.
 " C. C. Gøksche.

Communalbrystyrelsens fælde Comittrer.

Rassecontrolcomitteen:

Cancelliraad, Raadmand Jensen.
 Commmerceraad Gerdes.
 Rjøbmand Hoyer.

Comitteen for Tilshnet med de Bøen tilhørende Bygninger og Inventariesager:

Skædder Baesø.
 Glarmester Gamst.
 Rjøbmand Gøksche.

Comitteen for Tilshnet med Brandvæsenets Redskaber:

Farver Holm.
 Farver Wissing.
 Skædder Baesø.

Comitteen for Tilshnet med Slamfister:

Politimesteren.
 Muurmester Nielsen.

Veis- og Forstjonnelsescomitteen:

Borgmesteren.
 Raadmand Lissberg.
 Rjøbmand Broge.
 " Lassen.
 Cancelliraad Jensen.
 Professor Funch.
 Cancelliraad Nørø.
 Commmerceraad Gerdes.

Gas-Controlcomitteen:

Politimesteren.
 Rjøbmand Bøch.
 Bundtmager Warming.

Fiskeri-Comitteen:

Kjøbmand Broge.
 Fabrikant Holm.
 Skrådder Baesø.
 Kjøbmand Bæch.

Vegat-Comitteen:

Borgmesteren.
 Cancelliraad Jensen.
 " Kors.

Comitteen til Affattelse af Valglister:

Byskriver Mellemann.
 Glarmester Gamst.
 Garner Jensen.

Comitteen til at afgive Betænkning over Skatteklager:

Cancelliraad Jensen.
 Glarmester Gamst.
 Skrådder Baesø.

Skatteligningscommissionen.**A. Den større Halvdeel, valgt den 29. August 1867 for 3 Aar.**

Kæmner Langballe.
 Kjøbmand Schaarup.
 Skorstensfeier Schavo.
 Mægler Nrøe.
 Kjøbmand Frandsen.
 Snekker Petersen.
 Dreier Møller.
 Kammerherre Bauditz, valgt den 10. Octbr. 1867.

B. Den mindre Halvdeel, valgt den 27. August 1866 for 3 Aar.

Farver Kjær.
 Kjøbmand Koppel.
 Sæbesyder Møller.
 Kjøbmand Schjødt.
 Kjøbmand Tilttenborg.
 Kjøbmand Schoubye.
 Hoteleier Larsen.

Commissionen for Fattigvæsenet.

A. Faste Medlemmer:

- Stiftsprovst Boesen.
- Provst Bendig.
- Cancelliraad Hammerich.
- Cancelliraad Nørsk.
- Glarimester Gamst.

B. Fattigforstandere:

- Kjøbmand Spliid.
- Kjøbmand Schjødte.
- Farver Grifsen.
- Snedker Ring.
- Farver Rjær.

Commissionen for Borger- og Almneskolevæsenet.

A. Faste Medlemmer:

- Stiftsprovst Boesen.
- Provst Bendig.
- Pastor Schjødte.
- Pastor Bahl.
- Magistraten.
- Professor Funch.

B. Skoleforstandere:

- Kjøbmand Secher.
- Muurmester Lund.
- Viinhandler Schaarup.

Inspectionen for Domkirken.

- Stiftsprovst Boesen.
- Magistraten.
- Cancelliraad Nørsk.
- Kjøbmand Nahr, R., Kirkeværge.

Inspectionen for Frie Kirke.

- Provst Bendig.
- Magistraten.
- Apotheker Nagaard.
- Kjøbmand Nielsen, Kirkeværge.

Havnecommissionen.

Borgmesteren.
 Kjøbmand Broge.
 Agent Herfkind.
 Kjøbmand Seidelin.
 Kjøbmand Wulff.
 Kammerraad Toldkasserer Grove.

Indquarteringscommissionen.

Borgmesteren.
 Fabrikant Holm.
 Agent Herfkind.
 Kjøbmand Schandorff.
 Capitain Steinmann.
 Ritmester Lilienskjold.

Engvingscommissionen.

Borgmesteren.
 Politimesteren.
 Capitain Theilgaard.
 Agent Herfkind.
 Muurmester Nielsen.
 Snedker Drum.
 Tømmermester Andersen.
 Kjøbmand Larsen.

Skovcommissionen.

Borgmesteren.
 Collecteur Hansen.
 Kjøbmand Raae.
 Kjøbmand Faurshou, sen.
 Kammerherre Wimpffen, R.

Sundhedscommissionen.

- A. Faste Medlemmer:
- Politimesteren.
 - Stadslæge Dorph.
 - Apotheker Meyer.
 - Fabrikant Qvistgaard.
 - Kjøbmand Spliid.

B. Medhjælpere:

Rjøbmand Bertelsen.
 Rjøbmand Nørretranders.
 Rjøbmand Lottrup.
 Smed Meisner.
 Gørtler Halb.
 Rjøbmand Padesen.
 Rjøbmand Sand.
 Storstensfeier Schavo.
 Landlæge Kjærtinge.

Directionen for Sygehospital.

Stadslægen.
 Raadmand Viisberg.
 Rjøbmand Borch.

Brolægningscommissionen.

Politiestereen.
 Muurmester Nielsen.
 Rammerraad Honum.
 Rjøbmand Lange.
 Sernstøber Frich.

Markdirectionen.

Rammerraad Esmann.
 Rjøbmand Lassen.
 Collecteur Hansen.

Bestyrelsen for Molerisamlingen.

Justitsraad Weis.
 Apotheker Meyer.
 Consul Mørk.
 Generalfrigsgemissair Schmidt.

Den borgerlige Indrulleringscommission.

Byfogden.
 Borgervæbningens Chef Capitain Pallesen Rohde.
 Brandcorpsets Chef Capitain Theilgaard.
 Garver Wissing.

Revisorer af Communnens Regnskaber.

Exam. jur. Bjerring.

Rascherer Raae.

Communale Bestillingsmænd.

Cand. jur. Møller, Secretair ved Communalbestyrelsen.

Exam. jur. Langballe, Ræmner.

Agent Herfind, Bygningsinspecteur.

Rjøbmand Henriksen, Billetteur.

Rnudsøn, Stovfoged.

Rasmussen, Markbetjent.

Mødet 2. Januar.

^{220/1867.} Til Medlem af Havnecommissionen istedenfor Kjøbmand Banghølle, der ønskede at udtræde, valgtes Kjøbmand R. Wulff.

^{227/1867.} I afsønde Cancelliraad Nellesmanns Sted valgtes den con-stituerede Raadmand exam. jur. F. Nellesmann til Medlem af For-ligsscommissionen for Tidsrummet indtil 1. Marts 1870.

^{233/1867.} Til at sammentræde med Delegerede fra Amtsrådet for at gjøre Forslag til en endelig Ordning af Amtets og Communes gjens-
sidige Forhold med Hensyn til Raadhuset valgtes Hammerich, Mors
og Baesø. (See Mødet 16. Jan. 1868)

Endelig foretoges de aarlige Valg af Medlemmer af Communalbesty-
relsen til at tage Sæde i de faste communale Commissioner.

Mødet 7. Januar.

^{103/1867.} Fra Skovcommissionen modtoges en af Bygningsinspecteur Walther afgivet Erklæring over Architect Mathisens Plan til en ny Beværningspavillon i Riisflov. Bygningsinspecteuren tilraadede at lægge Pavillonen og Holdepladsen et Stykke Nord for den Plads, hvor Skov-
fogedhuset var beliggende, og hvor den nye Bygning efter Mathisens
Forslag skulde opføres, da Pavillonen derved vilde faae en smukkere Be-
liggenhed og Udgangen til den blive bekvemmere; deels af oeconomiske
Grunde, deels af Hensyn til, at denne Forandring i Mathisens Plan
vilde nødvendiggjøre en saa betydelig Udhugst, at Terrainet ved Pavillonen
ikke vilde være beskyttet mod Vestenvinden, sandt Skovcommissionen det be-
tænkeligt at følge Bygningsinspectorens Raad, og Communalbestyrelsen
fluttede sig hertil, idet man dog henstillede, om der ikke mellem Holde-
pladsen og Pavillonen kunde anbringes et Blomsterparti eller en mindre
Plaine. Med Hensyn til Bygningens Indretning og Udstyrelse foreslog
Bygningsinspecteuren adskillige Forandringer i Planen og anbefalede navn-
lig at belægge Taget med Støber istedenfor med Tagpap. Communalbe-

styrelsen bifaldt disse Forslag og overdrog Bygningsinspectoren at tilvejebringe de videre fornødne Tegninger og føre Tilsyn med Arbejdernes Udførelse. Da den Sum, der vilde medgaae til Bygningen nu for største Delen var tilvejebragt, besluttede man at indstille hele Sagen til højere Approbation. (See Mødet 12 Marts 1868).

^{205/1867.} Fra det i Mødet 31. October 1867 nedsatte Udvalg var fremsendt et Udkast til Vedtægt for Poul Sørensen Løfts Legat, hvis væsentligste Bestemmelser vare følgende:

Der oprettes en fast Committee paa 5 Medlemmer til at administrere Legatcapitalen, indkalde Ansøgninger og forelægge dem for Communalbestyrelsen samt drage Omsorg for Testators og hans Søns Gravsteder.

For Legatets contante Beholdning indkøbes en Nationalbankactie paa 100 Rd.

Af Legatets aarlige Indtægter henlægges forløbs 12 Rd. til Bestrikkelse af Udgifterne ved Gravstedernes Vedligeholdelse og saafremt hele Beløbet ikke medgaaer dertil, gjøres Doerstuddet frugtbringende i Sparekassen. Legatets øvrige Indtægter anvendes overeensstemmende med Fundatsen til Pensioner i Reglen paa 24 Rd. aarlig, af hvilke der bortgives 4 strag og i Juli 1869 saamange flere, som Legatets Indtægter tilstede. Det aarlige Regnskab aflægges af Ræmneren i Forbindelse med Ræmnerregnskabet.

Communalbestyrelsen billigede Udkastet, dog med den Forandring, at Antallet af Legatcommitteeens Medlemmer fastsattes til 3, nemlig Borgmesteren som fast Medlem og tvende aarlig valgte; for 1868 valgtes Nørø og H. G. Jensen.

Mødet 9. Januar.

^{211/1867.} Medens Kommunen hidtil kun haade ydet Aarhus Billedgalleri frit Locale og betalt Galleriets løbende Udgifter, deriblandt Opsynsmandens Løn, vare de til Indkøb af Kunstværker anvendte Midler ubelukkende tilvejebragte ved Bidrag fra Byens Borgere. Da det vilde vare meget længe, inden der ad denne Vej kunde stiftes Galleriet synðerlig Tilvæxt, havde Directionen henvendt sig til Communalbestyrelsen med Andragende om, foruden de ovenfor nævnte Præstationer at erholde et fast aarligt Pengetilskud af Kommunen. Man besluttede at tilstaae Galleriet 100 Rd. aarlig.

^{222/1867.} Efterat Kannikegade var bleven udvidet paa Strækningen fra Skolegade til Bispegaardens Havemuur, havde Communalbestyrelsen henvendt sig til Bistoppen for at erfare, paa hvilke Betingelser Kommunen kunde erholde det Stykke af Bispegaardens Have, som behøvedes til en yder-

ligere Udvidelse af Gaden. Biskoppen udtalte i Skrivelse af 10. Decbr. 1867 Onse om, at man vilde stille Sagen i Bero, indtil den nuværende Bispegaard ved indtrædende Vacance af Bispestolen blev stillet tilsalg. Communalbestyrelsen fandt imidlertid Sagen af saa paatrængende Betythed, at man ikke kunde lade den falde, og besluttede at indhente Bygningscommissionens Erklæring deels om hvad Tilveiebringelsen af et nyt Hegn om Bispegaardens Have vilde koste, deels om den nuværende Havemuur — som det under Forhandlingerne var bleven yttret — var saa brøstfældig, at det af den Grund var nødvendigt at søge en Forandring tilveiebragt. (See Mødet 23. April 1868).

Mødet 16. Januar.

^{162/1867.} Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Indenrigsministeriet under 30te Decbr. 1867 havde afgivet Resolution i Sagen om Møller Weiss's Skattepligt til Aarhuus Commune og det dermed i Forbindelse satte Spørgsmaal om Aarhuus Vandmøllens fuldstændige Inddragelse under Kommunen. Ministeriet udtalte, at Aarhuus Vandmølle maa ansees som et med Kjøbstaden forenet Landdistrikt, hvis Andeel i Udgifterne til Fattigvæsenet, Skolevæsenet og Brandredskabernes Vedligeholdelse vil være at fastsætte overensstemmende med Anordn. 24. Octbr. 1837 § 21, medens Møllens Beboere med Hensyn til Præstepenge ville være at medtage under Eet med Kjøbstadens Beboere i en fælles Ligning, og Intet have at udrede til Kjøbstaden som Bidrag til Udgifterne ved Justitsvæsenet og det offentlige Politivæsen eller som Mæringsstat. Hvad Spørgsmaalet om Møllens Inddragelse under Kjøbstaden angaaer, vilde denne kun kunne finde Sted ved administrativ Foranstaltning under Forudsætning af Mølleieierens Samtykke, hvorfor Ministeriet henviste denne Side af Sagen til ny Forhandling mellem Communalbestyrelsen og Hr. Weiss. (See Mødet 5. Marts 1868).

^{226/1867.} I Anledning af at Bestyrelsen for Stiftsbiblioteket havde begjæret et aarligt Pengetilskud til samme fra Kommunen overdroges det Holm, Gamst, Nielsen og Borch nærmere at undersøge Sagen. (See Mødet 27. Febr. 1868).

^{228/1867.} Efterat Formanden havde refereret Udsalbet af Forhandlingerne paa det i Aarhuus den 11. Januar afholdte Møde af Delegerede fra de jydske Kjøbstæders Communalbestyrelser, besluttede man at tiltræde de ved Mødet tagne Beslutninger angaaende Oprettelsen af en ny Creditforening og derom at tilskrive Formanden for Delegeretsforsamlingen. (See Mødet 6. Febr. 1868).

^{231/1867}. Fra Directionen for Byens Sygehospital var indkommen Begjæring om Approbation paa, at Directionen gav Byens Beboere Udgang til midlertidig at indsætte Lig i Hospitalets Ligstue, der i den Anledning var bleven forsynet med Raskelovn, for en Betaling af 64 St. for hvert Lig. Communalbestyrelsen gav det forlangte Samtykke, men fastsatte Betalingen til 48 St.

^{232/1867}. I Anledning af et fra Villetteuren indsendt Andragende om at erholde et Gratiale for det meget forøgede Arbejde Indquarteringen i 1867 havde medført, og forhøiet Løn for Fremtiden, vedtog man at tilstaae ham for 1867 et Gratiale af 50 Rd., men at opstille at tage Beslutning om hans fremtidige Løn, indtil Garnisonsforholdene endelig ordnedes.

^{233/1867}. Den i Mødet 2. Januar 1868 nedsatte Committee forelagde nedenstaaende Forslag til Ordning af Amtets og Kjøbstadens gjensidige Forhold med Hensyn til Raadhuset:

- „1. Den oeconomiske Bestyrelse af Raad- og Arresthuset i Aarhus overtages af et Udvalg, bestaaende af 4 Medlemmer, hvoraf 2 vælges af Aarhus Communalbestyrelse og 2 af Amtsrådet for Aarhus Amtsrådsfreds.
2. De løbende Udgifter ved Raad- og Arresthuset afholdes af Aarhus Kæmnerkasse, og denne erholder kvartaliter anvist à Conto 200 Rd. af Amtsrådsfredsens Amtsrepartitionsfond. Endelig Afgjørelse af det aarlige Mellemværende finder Sted ved Regnskabsaarets Udgang.
3. Udgifterne fordeles som hidtil saaledes:
 - a. Hovedbygningens Vedligeholdelse, Renovation, Skorstensfeining, Skatter og Afgifter og øvrige almindelige Udgifter $\frac{1}{2}$ Byen og $\frac{1}{2}$ Landet, dog afholdes Udgifterne ved den indre Udstyring og Vedligeholdelse af de Byen eller Landet til særlig Brug overdragne Localer henholdsvis af Byen og Landet alene.
 - b. Arrestinventariets Anskaffelse og Vedligeholdelse, Arrestforvarerens og Raadstuejenerens Løn samt Brændsel og Lys i Arresthuset $\frac{1}{2}$ Byen og $\frac{1}{2}$ Landet.
 - c. Ildbrændsel til Hovedbygningen $\frac{2}{3}$ Byen og $\frac{1}{3}$ Landet.
 - d. Belysning til Hovedbygningen $\frac{3}{4}$ Byen og $\frac{1}{4}$ Landet.
 - e. Inventariet til Amtsrådets og Herredernes Localer betales alene af Landet og alt det øvrige Inventarium i Hovedbygningen alene af Byen, dog betales Inventariet til den store Sal med Halvdelen af Byen og Halvdelen af Landet, da denne Sal er til sælles Afbenyttelse.
4. Den aarlige Leie, der hidtil er erlagt til Kæmnerkassen for Localer til Amtsarkivet, bortfalder.

Denne Overeenskomst gjælder fra 1. Januar d. A. indtil videre. Det Brænde, der for indeværende Vinter er anskaffet til Brug for Forligelsescommissionen og Herreberne, betales af Kæmnerkassen; Beløbet refunderes Vedkommande og repareret i Genhold til Post 3 c."

Forslaget vedtoges, og til Medlemmer af den Committee, der i Forening med Delegerede fra Amtsrådet skulde bestyre Raadhuset, valgtes Hammerich og Baefz.

^{1/1868.} Man approberede en mellem Markdirectionen og Skovfoged Knudsen affluttet Overeenskomst, hvorefter Sidstnævnte overlader Communen en Mergelgrav paa mindst 2 Skjæpper Land i det nordvestlige Hjørne af Lødden Nr. 3 b i Vorregaardsvang tæt ved Communeveien, mod at Communen til Knudsen afstaaer den ældre Mergelgrav paa Lødden alene med Forbehold af det hidtilværende Vandsted med Brønd ic. i den sydvestlige Side af Lødden, hvortil afgives indtil 100 □ Alen.

^{2/1868.} Der nedsattes en Committee, bestaaende af Broge, Holm og Rielsen, til at anstille Undersøgelser og gjøre Forslag angaaende Bolværterne langs Agade. (See Mødet 2. April 1868).

^{4/1868.} Ligeledes nedsattes en Committee, hvortil valgtes Hammerich, Høyer og Wisfing, til at undersøge Forholdet med Hensyn til Borgervæbningsfondet, de Borgercorpsjets Musikkasse tilfaldende Mulcter og den aarlige Lønning til Borgercorpsjets Chef. (See Mødet 11. Juni 1868).

^{5/1868.} Man approberede et Forslag fra Skovcommissionen om, at dens Regnskabsvæsen for Fremtiden ordnedes saaledes, at Commissionens Indtægter directe indløb i Kæmnerkassen, og at den ligeledes indenfor Grændserne af sit Budget kunde anvise Summer til Udbetaling af samme.

Mødet 23. Januar.

^{22⁵/1867.} Efter Indstilling fra Brandcorpsjets Chef besluttedes det at anskaffe tvende Redningsapparater og en Haandsprøite.

^{3/1868.} For at sætte en Grændse for den stedfindende ulovlige Jagten paa Byens Grund var der ved Budgettet for 1868 stillet Forslag om at udleie Jagtretten til en Enkelt, istedenfor at den nu er tilkøbt saavel de private Grundeiere som en stor Deel Leiere af Communejorder mod en aarlig Afgift til Kæmnerkassen af 2 Skilling pr. Lønde Land; i Anledning af dette Forslag, hvis Behandling dengang blev udsat, nedsattes en Committee bestaaende af Nørsk, Lissberg og Høyer. (See Mødet 5. Marts 1868).

^{6/1868.} Til at revidere den gjældende Vedtægt for hvad der skal ansees som bunden Mæring, og Classificationen af Mæringsveie med Hensyn

til Størrelsen af den Kjendelse, der skal erlægges for at erholde Borger-
skab, nedfattes en Comitee bestaaende af Borgmesteren, Høyer og Drum.
(See Mødet 6. Februar 1868).

^{7/1868.} Der tilstodes forhenværende Kæmner og Markoplynsmand
Welleius, som oppebærer 100 Rd. aarlig i Pension af Kæmnerkassen,
et ekstraordinært Gratiale af 50 Rd.

^{8/1868.} Man approberede et Forslag fra Veicomiteen om at rydde den
gamle Pilehæk langs den Wei, der fra Vesterport fører til Brendstrupveien.

^{10/1868.} Til at forhandle med Stolecommissjonen om en af samme fore-
slaaet Udvidelse af Fristolens Localer valgtes Rors, Drum og Nielsen.
(See Mødet 19. Marts 1868).

Mødet 30. Jaunar.

^{198/1867.} I Anledning af et Andragende fra Architect Steinbren-
ner om at erholde den udenfor hans Eiendom ved Munkeport liggende
Forte overdraget, vedtog man at holde Møde paa Stedet for at under-
søge, om Pladsen, som det under Forhandlingerne var yttret, kunde bru-
ges til Byggegrund eller komme til Nytte ved Regulering af Veien, eller
mulig burde overgives Forskjønnelsescomiteen til Beplantning. (See Mø-
det 13. Februar 1868).

^{12/1868.} Fra Collecteur Basse, af hvis Løstejorder der i sin Tid,
egpropriedes en 7 Alen bred Strimmel til Udvidelse af Veien omkring
Byen, var modtaget Andragende om Berigtigelse af den derved fremkomne
Stjellinie mellem Communens Grund og hans Løst. Communalbestyrelsen
sandt en saadan Berigtigelse overslødig, da Veigrøften, hvortil hører 1
Alen Jord fra Grøstefanten, tilstrækkelig angav Grændsen.

Mødet 6. Februar.

^{149/1867.} Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Indenrigs-
ministeriet havde indhentet Vandinspecteur Statsraad Carlsens Erklæring
over det indsendte Project til en Kystbefædning fra St. Olufs Kirkegaard til
Meilgadesport, og at Statsraad Carlsen, der bilsaldt Planen i alt Bæ-
senligt, kun tilraadede en Forandring med Hensyn til Constructionen af
en enkelt Deel af Værkerne. Indenrigsministeriet havde fra sin Side ikke
fundet Andet at bemærke ved Planen, end at Grændsen mellem hvad Com-
munen og hvad Havnen skulde vedligeholde burde fastsættes nøiagtigere.
Communalbestyrelsen besluttede strax at sende Sagen til Stadsingenieur

Bruun i Odense for at give ham Leilighed til at udtale sig om den foreslaaede Forandring. (See Mødet 27. Februar 1868).

^{228/1867.} Fra det staaende Udvalg for Delegeretsforsamlingerne fra de jydskke Kjøbstæders Communalbestyrelser var modtaget Meddelelse om, at Udvalget havde forelagt Indenrigsministeren de paa Mødet i Aarhus den 11. f. M. vedtagne Statuter for en ny Creditforening af Grundeiere i Nørrejylland's Kjøbstæder, og at Ministeren havde anseet det for meget ønskeligt, at man vendte tilbage til det tidligere Udkasts Bestemmelse, at Laanene, naar Directionen kan contrahere om de fornødne Midler dertil, skulle udbetales contant efter en Cours, som fastsættes halvaarsviis af Directionen og et Repræsentantskabsudvalg i Forening, hvilken Bestemmelse ved Mødet den 11. Januar blev forandret saaledes, at det skulde beroe paa Laantagerne, om de vilde have Penge efter den fastsatte Cours eller Obligationer. Ligeledes havde Ministeren anseet det for nødvendigt, at der allerede paa Sagens nuværende Standpunkt kom til at foreligge Begjæringer om Laan til et Beløb af 1000,000 Rd. Udvalget forlangte i Genhold hertil Communalbestyrelsens Samtykke til, at Statuterne forandrede paa den nævnte Maade, og dens Medvirning til, at der strax tegnedes Laan i denne Commune. Communalbestyrelsen besluttede strax at udstede fornøjet Indbydelse til Indtegning i Creditforeningen, men udsatte til næste Møde at tage Bestemmelse om, hvorvidt man vilde tiltræde den foreslaaede Forandring i Statuterne. (See Mødet 13. Februar 1868).

^{6/1868.} Efter Indstilling fra den i Mødet den 23. Januar nedsatte Committee vedtog man at indstille, at Vedtægten for hvad der skal ansees som bunden Næring i Aarhus, og Classificationen af Næringsveiene med Hensyn til, hvilken Afgift der skal erlægges for at erholde Borgerkab, fremdeles skulde gjælde alene med den Forandring, at Bryggere, Bog- og Papirhandlere, Cichoriefabrikanter, Lommerhandlere og Oliemøllere opføres i første Klasse, Fabrikanter af kemiske Sager og Præparater, Tegle- og Kalkbrændere og de, der handle med udenlandsk Frugt, i anden, Photographe, Litographe, Skibs- og Baadebyggere, Sætteflippere, Mølle- og Orgelbyggere i tredje og Oltappere i fjerde Klasse. Efterat Politimesteren havde erklæret sig enig deri, bemyndigede man derhos i Genhold til Næringslovens § 42 Magistraten til uden Betaling at meddele Bevilling til at falholde Kul paa Gaderne. (See Mødet 2. April 1868).

^{17/1868.} I Forbindelse med Indqvarteringscommissionens Regnskab for andet Halvaar 1867 besluttede man at indsende Andragende om at erholde et Udtag paa det Beløb (6,434 Rd. 61 Sk.) Kommunen endnu havde tilgode for Indqvartering i 1866 og 1867. (See Mødet 28. Mai 1868).

Mødet 13. Februar.

^{132/1867.} Fra den i Mødet 24. Octbr. 1867 nedsatte Committee var modtaget Erklæring i Sagen om Paalæggelse af Skolepenge i Genhold til Lov 8. Marts 1856 § 11. Committeeen oplyste, at Friskolen besøgt af 405 Dreng og 406 Piger, ialt 811 Børn, og at Antallet af Forældre, der havde Børn i Friskolen var 525; da det formeentlig ikke kunde være særdeles byrdefuldt for et saa stort Antal Forældre at udrede de 400 Rd., der nu udbetaltes af Ræmnerkassen som Skolepenge, og da Byens Udgifter til Skolevæsenet tiltog saa meget, at der kunde være god Grund til at søge at formindske dem, tilraadede Committeeen at paalægge Forældrene for Fremtiden at udrede Skolepengene. Communalbestyrelsen bifaldt Forslaget og besluttede at indstille til Skoleraadet, at Skolepengene fastsættes til 2 Rd. aarlig for ethvert Barn, der besøger Friskolen efter 1. April 1868, isvrigt med de Lempelser Lov 8. Marts 1856 § 11 hjemler. (See Mødet 16. April 1868).

^{198/1867.} Efterat Communalbestyrelsen havde taget de flædige Forhold i Diesbyn, besluttede man at overdrage Lømmermester Steinbrenner den Communen tilhørende Jordstrimmel mellem hans Eiendom udenfor Munkeport og Beien mod en Betaling af 100 Rd. og paa det Vilkaar, at Kjøderen skulde forlænge det paa Rodden værende Dige ud til Beien, regulere og beplante Pladsen og anbringe en Tjørnehøj langs Beien.

^{228/1867.} I Anledning af den fra det staaende Udvalg for de jydske Kjøbstæders Delegeretforsamlinger fremsendte Begjæring om Communalbestyrelsens Samtykke til en Forandring i de paa Mødet i Aarhus den 11. s. M. vedtagne Statuter for en ny Kjøbstadcredittforening, besluttede man at svare, at uagtet man foretrak den i Mødet den 11. vedtagne Ordning vilde man dog ikke modsætte sig at vende tilbage til det oprindelige Udstafts Bestemmelser, saafremt dette stod som en Betingelse for Sagens Fremme. (See Mødet 27. Febr. 1868).

^{18/1868.} Fra Inspectionen for Frue Kirke var modtaget Begjæring om Communens Garanti for et nyt Laan paa 5,500 Rd., som det var bleven nødvendigt at optage til Dækning af det Beløb, hvormed Udgifterne ved Kirkens Restauration havde overskredet Overslagssummen. Inspectionen oplyste, at Overskriftelsen var foranlediget ved at det under Udsførelsen af Restaurationen havde vist sig uundgaaeligt at foretage en Mængde Arbejder, som man ikke havde paaregnet, saafom Opfyldningen af Begravelserne, tvende Hvelvingers Ommuring, Epitaphiernes Restauration, begge Gavlpartiernes delvise Fornyeelse og Reparationen af en stor Deel af den Side af Kirkefæstet, der vender ud mod Hospitalsgaarden; det attraaede

Baan havde Inspectionen haab om at erholde paa saadanne Betingelser, at der ikke behøvede at paalignes Menighedens Medlemmer synderlig mere end nu. Communalbestyrelsen besluttede at svare Inspectionen, at man var villig til, naar Baanet i sin Tid forelaae, at anbrage om Bemyndigelse til at give den forlangte Garanti. (See Mødet 5. Novbr. 1868).

Mødet 20. Februar.

^{187/1867.} Der fremlagdes og vedtoges Conditioner for Licitation over Stillingen af Communsens Districtshest.

^{193/1867.} Fra Nationalbanken var modtaget Meddelelse om, at Directionen var villig til efter Communalbestyrelsens Begjæring at udbetale 82 Rd. 48 St., som Forstjellen mellem det Udbytte, Kommunen i de senere Aar kunde have fordret som Actionair i Banken for den Communsens Forder paahvilende $\frac{1}{6}$ Bankhæstelses Beløb ca. 600 Rd., og Renten af Hæstelsen. Man besluttede i Genhold til hvad der tidligere var vedtaget, at lade 600 Rd. udbetale af Ræmnerfasen mod cederet Bankhæstelsesobligation og begjære de til Hæstelsen svarende Bankactier udsærdigede.

^{9/1868.} Efter at have modtaget Forstjonnelsescomiteens Erklæring over Sagen besluttede man at billige et Forslag fra Veicomiteen om at plante en Række Alleetræer paa begge Sider af Veien fra Munkport til Galgebakken, saa langt Veien er brolagt, og at fortsætte denne Plantning paa den høire Side af Veien saaledes, at den kommer i Forbindelse med den for nogle Aar siden der paabegyndte Plantning; derimod fandt man ikke Anledning til efter Veicomiteens Forslag at rydde Trægruppen paa venstre Side af Veien.

^{20/1868.} Der fremlagdes og vedtoges Conditioner for en Auction til Vortleie af Græsningen paa Exerceerpladsen paa Galgebakken. (See Mødet 2. April 1868).

Mødet 27. Februar.

^{149/1867.} I Anledning af Vandbygningssinspectorens Forslag til Forandringer i Rystbædningsplanen var modtaget toende Erklæringer fra Stadsingenieur Bruun og en Udtalelse fra Havnecomissionen om at den var villig til at henstille Sagen til Etatsraad Carlsens endelige Afgjørelse. Denne Udtalelse tiltraadte Communalbestyrelsen ligeledes for sit Vedkommende. Med Hensyn til Indenrigsministeriets Forbring om nærmere Bestemmelse angaaende Grænsen for den til Havnens ubelukkende Disposition staaende Havneplads og angaaende Udstrækningen mod

Syd af det Veistykke, som Aarhus Kjøbstad skulde holde vedlige, besluttede man efter det af Communalbestyrelsen og Havnecommissionen tidligere nedsatte Fællesudvalgs Forslag at indstille, at den nye Vej med tilhørende Fodsti uafbrudt fortættedes fra Meilgadesport til Havnegaden i en Bredde af 25 Alen, saaledes at den bl. A. kommer til at indtage et Stykke af Havnens Grund nebenfor Skolebakkens, hvilket Havnen saaledes afstaaer til Byen, som derimod overtager hele den nævnte Veistræknings Vedligeholdelse. (See Mødet 16. April 1868).

^{226/1867.} Fra den i Mødet 16. Jan. nedsatte Committee var modtaget Erklæring over Forslaget om et aarligt Tilskud af Ræmnerkassen til Stiftsbibliotheket. Committeeen havde taget Bibliotheket i Diesyn og fundet det i en meget slet Forfatning, idet største Delen af Bøgerne henlaae i uordnede Bunker paa Friskolens Loft og bar tydelige Spor af, at de i høi Grad havde været udsatte for Veirligets Paavirkning. Da Bøgerne vilde være aldeles priisgionne, hvis de forblev paa deres nuværende Plads, naar de forestaaende Byggearbejder ved Friskolen sættes i Værk, foreslog Committeeen at indrømme Stiftsbibliotheket den nordre Sidesløj af Friskolens Loft, som let vilde kunne afpaaues fra det Øvrige, og at bidrage 50 Rd. til Omkostningerne ved Flytningen. Committeeen henstillede iøvrigt til Bestyrelsen for Stiftsbibliotheket at lade anbringe Reoler, hvortil Materialet allerede fandtes paa det nævnte Loft, og begynde med der at opstille endeel Bærker, som Pastor Ba hl havde ordnet; naar det derefter havde viist sig, hvad Bibliotheket virkelig indeholdt, vilde Spørgsmaalet om dets Bestaaen m. V. foreligge mere modent til Afgjørelse. Communalbestyrelsen tiltraadte Committeeens Forslag.

^{228/1867.} De i Genhold til den udsedte Indbydelse modtagne Andragender om Aaan af den nye Kjøbstadcreditsforening bleve indsendte til Formanden for det staaende Udvalg, efterat de tilbudte Panter vare undersøgte og tagerede. (See Mødet 9. Juli 1868).

Mødet 5. Marts.

^{162/1867.} I Anledning af Spørgsmaalet om Mølleier cand. polyt. Weiss's Skattepligt til Aarhus Commune besluttedes det at nedsætte en Committee; Valget af dennes Medlemmer blev udsat til næste Møde. (See Mødet 12. Marts 1868).

^{3/1868.} I Genhold til den nedsatte Committee's Indstilling vedtog man at opfordre Markdirectionen til at søge Overenskomst afsluttet med de Leiere af Communejorder, der endnu havde Jagtret, om at afstaae denne, mod at fritages for at svare den ved Raadstuefamlingen den 28. Juni

1848 fastsatte Afgift, og under Forudsætning af, at en saadan Overeenskomst kom istand, anmodedes Markdirectionen tillige om at affatte Conditioner, hvorefter Jagten paa Communes Eiendomsjorder under Et kunde uleies.

^{21/1868.} To ledige Portioner af P. S. Lofts Legat tilbeeltes Enten Bertholine Møller og Hiffer A. Hansen.

^{22/1868.} Det overdroges Borgemeesteren i Forbindelse med Lassen og Gøtsche at gjøre Forslag til en ny Vedtægt angaaende Høsternes Handelsberettigelse. (See Mødet 19. Marts 1868).

Det overdroges Raadhuuscomitteen at undersøge, hvorledes en opretstaaende Flagstang bedst vilde kunne anbringes paa Raadhuset.

Man vedtog eenstemmig, at der foreløbig ikke skulde foranstaltes Balg af en Borgerrepræsentant istedenfor Bogbinder Hansen, der var afgaaet ved Døden.

Mødet 12. Marts.

^{9^a/1867.} Man besluttede at søge Justitsministeriets Approbation paa et af Bygningscommissionen indsendt nyt Udkast til en Bygningsvedtægt for Markhuus, i hvilket nogle Paragrapher af det ældre Udkast, som Justitsministeriet havde udtalt sig imod, ikke vare optagne. (See Mødet 16. April 1868).

^{103/1867.} Fra Bygningsinspecteur Walther var modtaget forfjellige Overflag og Tegninger vedkommende den projecterede Beværningspavillon i Riisflov. Byggesummen var anslaaet til henholdsvis 10,500, 9,450 og 8,700 Rd., hvori dog Intet var beregnet for Anstæffelsen af Bænte til Verandaen og til Honorar for Tegninger og Tilsyn med Arbejderne. Man besluttede at vælge den Plan, hvorefter Bygningen vilde koste 9,450 Rd., dog saaledes, at hele Udgiften ikke maatte overstige 10,000 Rd. (See Mødet 19. Marts 1868).

^{162/1867.} Til nærmere at undersøge Spørgsmaalet om Mølleleier Weiss's Skattepligt valgtes H. G. Jensen, Gamst og Baes. (See Mødet 3. Septbr. 1868).

Mødet 19. Marts.

^{103/1867.} I Forbindelse med en Skrivelse fra Stiftamtet, hvorved det meddelees Communalbestyrelsen, at Indenrigsministeriet havde approberet, saavel at det Rabellste Legat til Omegnens Forfjonnelse anvendtes som Bidrag til Udgifterne ved Opsættelsen af den projecterede Beværningspavillon i Riisflov, som at Kommunen garantere et Laan paa 6,500 Rd., der agtedes optaget i samme Diemed og efter Ministeriets Resolution

skal afbetales i Løbet af 20 Aar, fremlagdes et Forslag fra Skovcommis-
sionen om at tilveiebringe det Beløb, ca. 2,500 Rd., der endnu manglede
i den calculerede Byggesum ved en extraordinair Hugst i Riisflov, idet
Commissionen antog, at en saadan Hugst ikke vilde skade Skoven, men
tværtimod fremme dens Tilvæxt saaledes, at de fremtidige Indtægter ikke
derved kunde ventes formindskede. Efter en længere Debat vedtoges Skov-
commissionens Forslag. (See Mødet 26. Marts 1868).

^{10/1868.} Efterat de i Mødet den 23. Januar valgte Delegerede havde
confereret med Skolecommissionen, udtalte denne i Skrivelse af 11. Marts,
at de foreslaaede Byggearbejder ved Fristolen ikke kunde udsættes uden
Skade for Underviisningen, og at det af forskjellige Grunde var utilraa-
deligt at omdanne en af Beboelsesleilighederne i Fristolebygningen til
Glasfærelser. Uagtet der for Dieblirket kun var Trang til 2 Glasfæ-
relser, indstillede Commissionen, at der indrettedes 4, da det kunde forud-
ses, at der i en meget nær Fremtid vilde behøves saamange, og samtidig
hermed tilraade Commissionen at opføre et Gymnastikhuus. Communal-
bestyrelsen besluttede at stille Spørgsmaalet om Opførelsen af Gymnastik-
huset i Bero indtil videre og udsætte at tage Bestemmelse om de øvrige
Byggetagninger, indtil det blev oplyst, om den til Arbejds Udførelse
fornødne Capital, ca. 5,500 Rd., kunde erholdes ved et nyt Laan mod
Pant i Fristolens Bygninger. (See Mødet 23 April 1868).

^{28/1868.} Der fremlagdes et af den nedsatte Committee udarbejdet For-
slag til Vedtægt for Høsterhandelens Omfang og Grændser, som med enkelte
Ændringer blev bifaldet af Communalbestyrelsen. Vedtægtens Indhold
blev derefter følgende:

Foruden med Fødevarer af indenlandsk Production, der ifølge
Næringslovens § 47 (efr. § 33 og Fr. 23. April 1845) kunne sæl-
ges i hollkesomhelt Partier, dog ikke til Udlandet, skal det være de
Høtere, som her i Byen vinde Borgerkab, tilladt at drive Handel med

Salt, dog ikke over $\frac{1}{4}$ Stp. ad Gangen,

saltede Sild i Stykkeviis,

Tjære i Potte- eller Pandeviis,

Tran i Pottemaal,

Svoorstikker i Skillingviis,

Lys, dog ikke over 1 A ad Gangen,

Roste af Riis eller Lyng i Trave- eller Stykkeviis,

Brænde, dog ikke over $\frac{1}{3}$ Favn ad Gangen,

Løv i Sneseviis,

Steenkul, dog ikke over 1 Stp. ad Gangen,

Ol i Potte- eller Flaftemaal.

Mødet 26. Marts.

^{103/1867.} I Anledning af, at der var reist Tvivl om, hvorvidt den i forrige Møde tagne Beslutning om at tilvejebringe en Deel af de til Opførelsen af den projecterede Beværningspavillon i Riisflovs fornødne Midler ved en extraordinair Hugst i Skoven vilde være gyldig uden høiere Approbation, eftersom den deels maatte medføre en Forringelse i Værdien af et af Communens Activer, da Skoven i den nærmeste Tid efter Hugsten vilde give et noget ringere Udbytte end sædvanlig, deels angik en betydelig Udgift, som ikke var optaget i Communens Budget, blev Spørgsmaalet herom sat under Forhandling. Da Approbationen i ethvert Tilfælde vilde være oversflødig, naar den nye Communallov var traadt i Kraft, blev Sagen udfat. (See Mødet 21. Mai 1868).

^{108/1867.} Fra Stiftamtet var modtaget en Udtalelse af Ministeriet om den foreslaaede Politivedtægt, hvorefter flere af dennes Bestemmelser først vilde kunne ventes approberede, naar den nye Communallov var traadt i Kraft. Under disse Omstændigheder vedtoges det at udsætte Sagen indtil videre. (See Mødet 2. Juli 1868).

^{31/1868.} Efter at have modtaget Meddelelse om, at Amtsraadet's Medlemsantal var bleven forøget fra 7 til 9, besluttede man ligeledes at forøge Antallet af de for Aarhus Commune valgte Medlemmer af Skoleraadet, saaledes at dette fremtidig bliver 3. (See Mødet 23. April 1868).

^{33/1868.} Efter Andragende fra Communalbestyrelsen havde Armeens Intendantur stillet 400 Sæt Sengerequister til Communens Disposition, for at det kunde blive muligt at casernere det indskalbte Mandstab. Indquarteringscommissionen havde derefter truffet Overenskomst med 4 Huuseiere om at overlade Communen fornøden Plads til Casereringen af to hele og et halvt Compagni, medens et Compagni agtedes indquarteret paa Sukkerhuset og et halvt hos Entefru Malling. Communalbestyrelsen bifaldt de trufne Foranstaltninger og bemyndigede Indquarteringscommissionen til at anstaffe hvad der behøvedes for at indrette de leiede Localer til Brug for Garnisonen.

^{35/1868.} Man besluttede at anbefale et Andragende fra Haandværkerforeningerne i Randers, Aarhus, Horsens, Standerborg og Silkeborg om Tilladelse til at oprette et Industriloteri. (See Mødet 20. Aug. 1868).

Mødet den 2. og 3. April.

^{2/1868.} Fra den nedsatte Committee var fremsendt Forslag om efterhaanden at fornye alle Byens Bolværter langs Aaen med Steen som Materiale istedenfor Træ og allerede 1868 at begynde Arbeidet paa Stræk-

ningen fra Sandfisterne til Fisserbroen. Da Committee anfaae det for ønskeligt, at Kommunen erhvervede de Bolværksstrækninger langs Aaen, der endnu ere i Privates Eie, overdroges det til Politimesteren, H. G. Jensen og Holm at forhandle med vedkommende Eiere; derimod blev det udsat til næste Møde at tage Beslutning om Committee's øvrige Forslag, efterat Muurmester Nielsen havde paataget sig i næste Møde at fremlægge Beregning over hvormeget Arbeidet, der efter Committee's Over-
slag skulde koste c. 1200 Rdl, vilde forbyres, naar man anvendte Granit til den øverste Kant af Bolværket istedenfor Beton. (See Mødet 16. April 1868.)

^{6/1868.} Der fremlagdes Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde approberet Communalbestyrelsens Indstilling om, at Photographer og Lithographier skulle tage Borgerstab paa deres Næring, men ikke var gaaet ind paa Communalbestyrelsens øvrige Forslag.

^{20/1868.} Efterat der under 6. Marts 1868 var afholdt Auction over Græsningen paa Galgebakken, modtog Communalbestyrelsen Underretning om, at Garnisonen herefter vilde benytte Pladsen i langt større Omfang end tidligere, og da den Høistbydende under disse Omstændigheder ikke ønskede at vedstaae sit Bud, blev en ny Auction afholdt 31. f. M., ved hvilken der ifkun blev budet 40 Rdl. aarlig. Budet approberedes under Forbehold af yderligere Approbation fra Indenrigsministeriets Side. (See Mødet 21. Mai 1868.)

^{34/1868.} I Anledning af en Meddelelse fra Bægh om en i England opfundne Maskine til at slukke Ild havde Brandcorpsets Chef fraraadet at anstaafe Maskinen, forinden der forelaae Erfaringer andenstedsfra, navnlig fra Kjøbenhavn, om hvilken Størrelse etc. man burde vælge. Communalbestyrelsen sluttede sig hertil, men opfordrede samtidig Brandcorpsets Chef til eventuelt at fremkomme med Forslag om Maskinens Anstaaelse, naar Budgettet for næste Aar skulde behandles.

^{41/1868.} Indkvarteringscommissionen erholdt Bemyndigelse til at leie et Locale til 1ste jydsk Brigades Karrer og Vogne hos Hr. Elmquist og Hansen for 50 Rdl. aarlig.

Mødet 16. April.

^{98/1867.} Fra Stiftamtet var modtaget den approberede Bygningsvedtægt for Aarhus Kjøbstad og den Deel af sammes Grund, der ligger indenfor den i Genhold til Bygningslov af 30. December 1858 § 1 af Justitsministeriet under 11. September 1860 saftatte Grændse.

Denne Vedtægt er saalydende:

§ 1. Ubebyggede Pladse, der benyttes til Gaardsrum, Have eller

lignende Brug, skulle mod Gaden afhegnes med Grundmuur, Plankeværk eller Stakitværk, forsaavidt saadan Indhegning forlanges af Bygningscommissionen. Hvor Plads af den nævnte Art gaae ud til offentlige Veie, er levende Hegn tilstrækkeligt.

§ 2. Naar Tagqviste agtes anbragte, maa deres Høide vælges saaledes, at Vinduesrammens Fals ikke bliver høiere end 2 Alen; deres udbvendige Brede maa ikke overstige $2\frac{3}{4}$ Alen. Mellemvidden af 2 Tagqviste maa ikke være mindre end Bredden af den bredeste af dem, og Afstanden fra Husets Gavl ikke være mindre end Halvdelen af en saadan Mellemvidde. Saadanne Tagqviste skulle derhos ligge mindst 1 Alen 9 Tommer tilbage fra Murens Yderside, deres Tag bedækkes med uforbrændeligt Materiale og deres Sideslader behandles paa lignende Maade eller udmures. Mansard-Tage tillades ikke.

§ 3. Gulvet foran Kaffelovne, Comfurer og andre lignende Afstøder, som herefter anbringes, skal i en Afstand af 12 Tommer fra Indfyringsstedet belægges med Jernplader eller andet uantændeligt Materiale. Kaffelovne, som herefter opstattes, skulle være fjærnebe fra Træværk mindst 6 Tommer, og skal sammes Fodstykke være af Steen, Jern eller andet uantændeligt Materiale.

§ 4. Rortørringsovne, naar de ikke hvælves, skulle opføres med gibset Loft og isvrigt gives en saadan Indretning, som Bygningscommissionen efter de locale Forhold finder fornødent. Til saadanne Ovne bør som Brændemateriale kun Ginders eller Rotes benyttes.

§ 5. Hvor det paa Grund af Fortougenes ringe Brede for Færdselens Skyld af Bygningscommissionen ansees fornødent, skulle ogsaa ældre Bygninger til Gaden forsynes med Tagrender og nebløbende Rør inden Forløbet af 1 Aar, efterat Paabudet derom er steet.

§ 6. Ingen ny Bygning eller nogen Deel af samme tør tages til Beboelse, før Eieren har erholdt en skriftlig Beboelsestilladelse af Bygningscommissionen, hvilken ikkun meddeles, naar Bygningen ansees for at være tilstrækkelig udtørret.

§ 7. Bryggerier, Brænderier, Tørrestuer, Tegl- og Kalkoone samt Fabrikbygninger skulle, foruden at være de paa dem anvendelige, i Bygningsloven og denne Vedtægt fastsatte almindelige Regler underkaste, opføres efter saadanne specielle Bestemmelser, som Bygningscommissionen i hvert enkelt Tilfælde med Hensyn til Brandfarligheden anseer fornødne.

^{132/1867.} I Anledning af Communalbestyrelsens Beslutning om at paalægge de Forældre, der havde Børn i Friskolen, at udrede Skolepenge til Lærerne istedenfor det Vonningsstillæg (48 β aarlig for hvert skoleføgende Barn), som hidtil var bleven udbetalt dem af Ræmnerkassen, var

modtaget Meddelelse om, at denne Foranstaltning ikke kunde træffes alene for Fristolens Vedkommende, men isald man ønskede den iøvrt sat maatte udstrækkes til at gjælde for samtlige Skoler. Da det under disse Omstændigheder maatte ansees for tvivlsomt, om Beslutningen burde fastholdes, bleo Sagen sendt Skolecommissionen til Erklæring. (See Mødet 28. Mai 1868.)

^{149/1867.} Der fremlagdes en Overenskomst mellem Amtsraadets og Communalbestyrelsens Delegerede angaaende Kystbefælgningen fra Meilgadesport til Trøsborg, som gif ud paa, at Aarhuus Commune skulde udføre Arbeidet efter den af Stadsingenieur Bruun ubearbejdede Plan og vedligeholde det indtil Foraaret 1875 mod et vederlag af 3700 Rd. (2700 Rd. contant og 1000 Rd. i Materialier). Uagtet det var tvivlsomt, om Værfet kunde udføres for den nævnte Sum, og uagtet Vedligeholdelsen kunde medføre betydelige Udgifter, fandt man det saa magtpaaliggende, at Hr. Bruuns Plan bleo lagt til Grund for Arbeidet, at man besluttede at ratificere Overenskomsten.

^{2/1868.} Muurmester Nielsen fremlagde et Overflag, hvorefter Befælgningen ved at sætte den øverste Kant mod Gaden af Bolværket fra Sandtisterne til Hjørtebroen af Granit istedenfor Beton vilde udgjøre 75 Rd.; man besluttede at anmode Comiteen om at consulere en Ingenieur, inden Sagen forelagdes Communalbestyrelsen til Beslutning. (See Mødet 7. Mai 1868.)

^{42/1868.} Da det militaire Sygehuus i Forbindelse med de til Garnisonens Raadighed stillede tre Værelser paa det civile Sygehuus ikke antoges at kunne rumme de militaire Patienter, naar Afdelingerne modtog det indkaldte Mandstab, havde den Høistcommanderende requireret et nyt Locale; efterat man forgæves ved Befjendtgjørelse gennem Stiftstidenden og paa anden Maade havde søgt at tilveiebringe et saadant, besluttede Communalbestyrelsen at foreslaae, at der ligesom Aaret isorveien blev trufsen den midlertidige Foranstaltning, at de militaire Syge, som ikke kunde faae Plads i Garnisonens Lokaler, indlægges paa Byens Sygehuus under samme Vilkaar i enhver Henseende som andre Patienter. (See Mødet 13. August 1868.)

^{49/1868.} Den mellem den Høistbefalende i Aarhuus paa Garnisonens og de frivillige Skyttecorpsers Begne og Borgemeisteren paa Communens Begne afsluttede Overenskomst om Brugen af Skydebanen nedenfor Riisfloer havde den Høistbefalende foreslaaet at forandre saaledes, at den alene kom til at gjælde Garnisonen.

Communalbestyrelsen gif ind paa denne Forandring, der vilde have til Følge, at de frivillige Skyttecorps for Fremtiden kun kunde benytte

Banen, naar Garnisonen ikke havde Brug for den, og at Tilskyndet med og Ansvar for Skydningen for de frivillige Skyttecorpsers Vedkommende gik over paa disse Corpsers Formand.

^{53/1868.} Da det til Brolægningen af Østergade, Søndergade og Amaliegade op samlede Fond kun havde opnaaet en Størrelse af c. 2000 Rd. og dette Beløb ikke vilde forslaae til at brolægge en større Strækning af Østergade med eqvarende Steen, foreslog Brolegningscommissionen, at man foreløbig skulde opgive at brolægge Gaden i hele dens Brede paa denne Maade og blot anvende eqvarende Steen til en Kjørebane paa 7 Alens Brede midt i Gaden og til at sætte Kende stenene med, medens der saavel imellem denne Kjørebane og Kende stenene som indenfor Fliserækken paa Fortougene skulde anvendes deels utilhuggede Steen, deels casstable eqvarende Steen. Behandlingen af dette Forslag udfattes til næste Møde. (See Mødet 23. April 1868.)

^{93/1868.} Fra Stiftamtet var modtaget en af Ministeriet bekræftet Afkrift af Matriklen over Aarhus Kjøbstadgrund i Forbindelse med den berigtigede Matrikel over Byens Markfjorder; begge Dele tilføjedes Jordbogscomitteen med Anmodning om hurtigst mulig at fremme Sagen. (See Mødet 1. October 1868.)

Mødet 23. April.

^{149/1867.} Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Indenrigsministeriet efter paany at have indhentet Erklæring fra Statsraad Carlsen over Kystbefælningsplanen, havde approberet, at Communen lod Arbeidet udføre, og forlangt Indberetning om, hvorledes man agtede at tilvejebringe Byens Andeel i Udgifterne.

Efter at man var bleven enig om, at Arbeidet burde fremskyndes af al Kraft, for at den størst mulige Deel deraf kunde blive fuldført 1868, valgtes Borgmesteren, H. G. Jensen, Nørø, Liisberg og Gøssche til i Forening med Havnecommissionens Delegerede at forestaae Udførelsen af Arbeidet saavel paa Byens Grund som Nord for samme og iøvrigt foranstalte alt Fornødent til Planens Realisation, saaledes navnlig tage Bestemmelse om Tømmervæggens Construction, da Statsraad Carlsen, til hvis Afgjørelse dette Punct havde været indstillet, ikke vilde paatage sig at tage den endelige Bestemmelse herom, at vedtage Licitationsconditionerne og antage eller forkaste de eventuelle Bud og at drage Omsorg for Pengenes Tilvejebringelse ved at optage midlertidige Laan i Banken eller andensteds for Communens Regning, indtil Communen contraherede et staaende Laan. (See Mødet 11. Juni 1868.)

^{222/1867.} Fra Bygningscommissionen var modtaget Erklæring i Sagen om Rannifegades Udbidelse langs Bispegaardens Have. Commissionen antog vel ikke, at Havemuren var saa brøstfærdig, at der af den Grund maatte foretages Noget, men udtalte sig iøvrigt for den paatænkte Udbidelse af Gaden; Udgiften ved at nedrive Muren og af de forhaandenbæ Materialier opføre en ny i en Linie fra Barbeer Mødes Plankværk til General Juels Gaard anslog Commissionen til 430 Rd.

Communalbestyrelsen besluttede at begjære Bistoppens Samtykke til den foreslaaede Forandring saaledes, at Omskostningerne skulde bæres af Kommunen og Arbeidet begyndes næste Foraar.

^{10/1868.} Da man fra Directionen for Aarhus Sparekasse havde erholdt Tilfagn om, at den vilde supplere det i sin Tid til Fristolens Opførelse optagne Laan med den Sum, der nu behøvedes til den projecterede Udbidelse af Bygningerne, besluttede man at søge Ministeriets Approbation paa, at Pengene tilveiebragtes paa denne Maade. (See Mødet 9. Juli 1868.)

^{31/1868.} Til Medlemmer af Skoleraadet valgtes M ørt, N ørs og F u n d.

^{50/1868.} I Anledning af et til Communalbestyrelsens Erklæring oversendt Andragende om Tilladelse til at drive Høsterhandel i Staade By, der ligger indenfor den i Næringsloven fastsatte Grændse, besluttede man at svare, at man ikke fandt, at der forelaae særegne Omstændigheder, som kunde give Anledning til at afvige fra Lovens Bestemmelser.

^{51/1868.} Der tilstodes Børneasylet en Skattegodtgjørelse af 20 Rd.

^{53/1868.} Brolægningsscommissionens i forrige Møde fremsatte Forslag om kun tilbeels at brolægge de nye Gader i Byens sydlige Deel med eqvarede Steen blev vedtaget med 13 Stemmer mod 6. Et Andragende fra en deel Beboere af Søndergade, om at Omlægningen af denne Gade heelt eller deelviis maatte blive iværksat før Omlægningen af Østergade, tilfældedes Brolægningsscommissionen til Erklæring. (See Mødet 21. Mai 1868.)

Mødet 30. April.

^{2/1868.} Fra Comiteen for Bolværksanlægget langs Aaen var fremsendt en af Civilingenieur D bel udarbejdet Plan, hvorefter Bolværket vilde blive opført af fløvede Granitsten, satte i Cement og beskyttet mod Underfyldning ved en Forsætning af Planker, den øverste Kant af Bolværket dannes af tilhugne Granitsten.

Udgiften ansloges til c. 1300 Rd. for Strækningen fra Sandfisterne

til Fisterbroen. Communalbestyrelsen bifaldt dette Forslag og bemyndigede Committeeen til at lade afholde Vicitation over Arbeidet. (See Mødet 28. Mai 1868.)

^{55/1868.} Da Stien mellem Sønder- og Frederiksgades Bygninger er aldeles privat, besluttede man ikke at gaae ind paa et Andragende fra tvende Beboere af Søndergade om at lade Nedgangen fra Stien til Gaarden udbedre.

^{56/1868.} I Anledning af, at der var gjort Bud paa den Hospitalet tilhørende ubebyggede Grund i Grønnegade, den saakaldte Humlehave, havde Hospitalets Forstander forespurgt, om Kommunen kunde ønske en Gade udlagt der, som kunde forbinde Grønnegade med Veien omkring Byen; Communalbestyrelsen fandt ikke, at der var Opskrinding for Kommunen til at søge at erhverve den nævnte Grund.

^{57/1868.} Da det til Fattigvæsenets Udgifter budgetterede Beløb havde vist sig utilstrækkeligt, fik Ræmneren Ordre til yderligere at udbetale Commisjonen for Fattigvæsenet 1000 Rd.

^{58/1868.} Efter at have modtaget Meddelelse om, at Antallet af huusvilde Familier siden April Flyttedag havde været saa stort, at det hidtil benyttede Locale ikke længer kunde rumme dem, bemyndigede man Commisjonen for Fattigvæsenet til midlertidig at leie andre Localer til de Huusvilde. (See Mødet 4. Juni 1868.)

^{61/1868.} Man besluttede at lade afholde Vicitation over det til Skolevæsenet, Fattigvæsenet etc. fornødne Quantum Brænde og Kul og at tilstaae de Lærere, der ikke ønskede at modtage Brænde in natura, en efter Vicitationsprisen beregnet Pengegodtgjørelse. (See Mødet 21. Mai 1868.)

^{64/1868.} Et Andragende fra Enkesfru Raae om Tilladelse til at reparere et Bræddehuus ved Stien fra Studsgadesport til Knudrisbakke og have det staaende udover 1. Juli 1869, indtil Reparation atter bliver nødvendig, henstilledes til Ministeriets Resolution.

^{67/1868.} Efter Andragende fra Bærtshuusholder Thomsen, der har den af ham bebyggede Deel af Ferdinandspladsen i Niisstor tillæie, blev dette Leiemaal fornyet paa 3 Aar; Leieafgiften bestemtes til 50 Rd. aarlig.

^{69/1868.} Det overdroges den bestaaende Committee for Kjøbetslægningsagen at underhandle med vedkommende Grundeiere og med Kirkeinspektionen om en Udbidelse af Olufs Ghyde.

^{71/1868.} Tvende Andragender om Tilladelse til at anvende Steentagpap til Bedækning af Bygninger bleve forsynede med Communalbestyrelsens Anbefaling.

Mødet 21. Mai.

^{109/1867.} Man bifaldt et Forslag fra Stovcommissjonen om at lade afholde Licitation over Byggearbejderne i Riisflov saaledes, at det i Conditionerne fastsattes, at Arbeidet skulde tage sin Begyndelse i September 1868 og være tilendebragt i April 1869. (See Mødet 2. Juli 1868.)

^{20/1868.} Der fremlagdes Meddelelse fra Stiftamtet om, at Indenrigsministeriet havde approberet det ved Auktionen 31. Marts 1868 opnaaede Bud for Græsningen paa Galgebakken.

^{26/1868.} Der fremlagdes følgende Beretning om et af Communalbestyrelsens, Havnecommissionens og Brolægningsscommissionens Delegerede med Professor Winstrup afholdt Møde, hvorved der var truffen Overeenskomst om Brolægningen af Terrainet omkring den nye Toldkammerbygning.

„1868, den 12. Mai vare forsamlede paa Børsen:

paa Byens Begne:

Borgmester Schmidt,

Cancelliraad Nørk,

Rådmand Oluf Bech,

paa Havnecommissionens Begne:

Agent P. Herfind,

paa Statskassens Begne:

Bygningsinspecteur, Professor Winstrup,

paa Brolægningsscommissionens Begne:

Cancelliraad, Byfoged Hammerich,

hvilke bleve enige om:

1. At den nye Gade over Suhrs Plads paa 16 Alens Bredde brolægges af Byens Brolægningsscommission imod at Professor Winstrup lovede at indstille, at den saaer resunderet Halvdelen af Bestofningen med 400 Rd., er Fire Hundrede Rigsbaler Rigmønt.
2. At den mod Havnens Overside vendende Facade med Jernbanesporene besørges brolagt ved Professor Winstrup saalangt Rathuset strækker.
3. At den mod Snderhavnen vendende tilsparende Fortougsstrætning besørges brolagt af Havnecommissionen, som forlænger Fliserækken indtil hvor den støder til Brolægningen foran Contoirbygningen.
4. At de to Terrainer paa omtrent 10 Alens Bredde, der strække sig paa begge Sider af Contoirbygningen, overlades Toldvæsenet, hvem det synes frit for at lade dem enten brolægge eller beplante med Buskads.
5. At Professor Winstrup paatager sig, under Forbehold af General-

directoratets Approbation, at lade brolægge 10 Alen foran Contoirbygningen ud imod Børsen i en saadan Bredde, at Brolægningen strækker sig til Forbindelsen med Brolægningen i respective Inder- og Yderhavnen.

Havnecommissjonen paatænker at lade den øvrige Strækning mellem Contoirbygningen og Børsen brolægge.

6. Professor Winstrup lovede at indstille, at der anbringes 4 Gaslygter ved Toldkammerbygningen, 2 foran Contoirbygningen og een paa hver Side af Vaskhuusbygningen." (See Mødet 18. Juni 1868.)

³⁰/1868. Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde forlangt, at der for Fremtiden hvert Aar skal indsendes Lagationsforretning over de Exerceerpladse Communen afgiver til Garnisonen. (See Mødet 10. December 1868.)

⁵³/1868. I Anledning af det tidligere omtalte Andragende fra nogle af Søndergades Beboere havde Brolægningsscommissjonen erklæret, at den særlige Brolægningsskattes Midler ikke vare tilstrækkelige til at baade Søndergade og Østergade kunde blive brolagte i 1868, og at det vilde være utilraadeligt at gaae ind paa Andragerens Forslag om at brolægge den nordre Deel af Søndergade (fra Østergade til Fistergade) istedenfor den vestlige Deel af Østergade (fra Søndergade til Frederiksgade) deels fordi det første Arbejde vilde koste langt mere, deels fordi den nævnte Deel af Østergade besørdes saa meget, at en Omlægning af Gaden er paatrængende nødvendig, medens Søndergade paa Grund af dens uheldige Stigningsforhold aldrig vil blive synnerlig benyttet af Kjørende. Man besluttede at henholde sig til denne Erklæring.

⁶¹/1868. Man approberede de ved Licitationen over Brændsel til Communen opnaaede laveste Bud 11 Rd. 48 St. pr. Tavn Brænde og 1 Rd. 24 St. pr. Tønde Kul.

Mødet 28. Mai.

¹³²/1867. I Sagen om Skolepenges Indførelse havde Skolecommissjonen erklæret, at da de Forældre, der have Børn i Borgerkolerne, allerede nu betale Skolepenge, vilde det af Ministeriet stilledes Forlangende om at Skolepengene ogsaa skulde paalægges disse Forældre, saafremt man vilde indføre dem for Friscolens Vedkommende, allerede være fyldestgjort, og at der altsaa forsaavidt ikke var Noget til Hinder for at lade den tagne Beslutning træde i Kraft; Skolecommissjonen antog derhos, at man ved at benytte den Communalbestyrelsen givne Ret til at nedsatte Skolepengene vilde kunne nedbringe disses samlede Beløb til den samme Sum,

som nu udbetaltes Lærerne i Henshold til Skolelovens § 11. Under Discussionen herom blev det udtalt, at de Forældre, der have Børn i Børger-skolerne vel betale Skolecontingent, men ikke Skolepenge i Lovens Forstand, idet ingen Deel af Skolecontingentet tilfalder Lærerne som et Tilskud til deres Lønning. Naar Skolepenge efter Loven skulde paalægges disse Forældre enten saaledes, at det nuværende Skolecontingent forøgedes med Skolepengenes Beløb (2 Rd.), eller saaledes, at der af Skolekassen udbetaltes Lærerne en Deel af Skolecontingentet som Skolepenge, vilde Lærerne faae en betydelig Meerindtægt, som det ikke var Hensigten at tilstaae dem, og Forældrene eller Skolekassen en betydelig Udgift.

At foretage Nedsættelser og Eftergivelser i Skolepengene for at nedbringe disse samlede Beløb til den Sum, der nu udbetaltes Lærerne af Ræmnerkassen (48 St. af hvert skoleføgende Barn) vilde være stridende mod Loven, som kun tillader Nedsættelse for at lette Forældrene Byrden, men ikke for at formindske Lærernes Indtægter. Skulde altsaa Skolepenge indføres, maatte man enten søge at bevæge Lærerne til at give Afkald paa den Meerindtægt, de derved vilde blive berettigede til, og et saadant Afkald vilde det være i høi Grad utilraadeligt at søge at opnaae, eller man maatte gjøre Indstilling til Ministeriet om, at Skolepengene kun skulde indføres for Fristolens Vedkommende. Man besluttede at gjøre en saadan Indstilling til Ministeriet. (See Mødet 24. Septbr. 1868.)

^{2/1868.} Man fandt Intet at erindre mod, at Comiteen for Bolkærksanlægget langs Aaen approberede de ved den afholdte Picitation fæste Bud, hvorefter Arbejdet paa det Nærmeste vilde kunne udføres for Overflagssummen.

^{17/1868.} Fra Stiftamtet var modtaget Indenrigsministeriets Opgjørelse af Communens Indqvarteringsgodtgjørelse for 1866 og for første Halvjaar 1867; for 1866 beløb Godtgjørelsen sig til 16,068 Rd. 65 St., for første Halvjaar 1867 til 6,578 Rd. 82 St.

^{76/1868.} I Anledning af et Andragende fra Vagtmester Baaststrup om at Communen vilde træffe Anstalter til at hindre, at hans Eiendom beskadigedes ved Vandafløbet fra Nørregade til Borgebækken, overdroges det Politimesteren og Nielsen at anstille de fornødne Undersøgelser. (See Mødet 11. Juni 1868.)

^{79/1868.} Det overdroges Borgemeesteren, Mørk, Hoyer, Holm og Baesø at drage Omsorg for Grundlovsdagens Høitideligholdelse paa sædvanlig Maade, dog saaledes, at der ingen Procession skulde finde Sted fra Storetorv til Riisflod.

Mødet 4. Juni.

^{58/1868.} Et Forslag fra Commissionen for Fattigvæsenet om enten at anbringe de Huusvilde, der for Tiden opholdt sig i den gamle Frisfale, i den nye Frisfales Kjelbere, eller at leie et Loft, som dog kun med større Bekostning vilde kunne indrettes til at optage dem, tilskillede Skolecommissionen til Erklæring. (See Mødet 11. Juni 1868).

^{74/1868.} I Anledning af et Andragende fra Cand. jur. Baske og Mechanicus Jensen om Communens Samthkke til, at en Sidebygning til det af dem anlagte Jernstøberi opførtes saaledes, at den sit Tagdryp til Brandveien fra Møllestien til Aaen, havde Politimesteren og Holm i Mødet den 14. f. M. paataget sig at undersøge Forholdene og nærmere forhandle med Andragerne. Da Brandveien i meget lang Tid ikke var bleven benyttet som saadan og Grunden ikke egnede sig til Byggeplads, indstillede det efter Overenskomst med Dhrr. Baske og Jensen, at Communen skulde afstaa Grunden til dem for en Kjøbsum af 200 Rd., saaledes at Kjøberne indtraadte i Communens Forpligtelse overfor Jordstyklets nuværende Leier, der benytter det til Have, og ikke kunde forlange den derværende Gloak fjernet. Communalbestyrelsen bifaldt denne Indstilling. (See Mødet 3. Septbr. 1868.)

^{75/1868.} Efter Begjæring af den Høistcommanderende besluttede man at lade nogle af Draingrøsterne paa Exerceerpladsen ved Skeiby udsylde.

Mødet 11. Juni.

^{149/1867.} Der fremlagdes Meddelelse om, at Indenrigsministeriet Intet fandt at erindre mod at den Byen paahoiende Andeel i Udgifterne ved Rysbeksædningsarbeidet foreløbig tilveiebragtes ved midlertidige Laan, men at Ministeriet inden Aarets Udgang ventede at modtage Indstilling om det større Laan, Communen havde erklæret at den ønskede at optage. (See Mødet 24. Septbr. 1868.)

^{4/1868.} Fra den i Mødet 16. Jan. nedsatte Committee var modtaget en Betænkning saalydende:

„Efterat den ærede Communalbestyrelse i sit Møde den 16. Jan. d. A. havde paalagt os Undertegnede at undersøge visse nærmere betegnede Forhold vedrørende den herværende Borgervædning, have vi strax ladet os det være magtpaaliggende at tilveiebringe de forlangte Oplysninger; vi have imidlertid opsat at afgive Beretning om Resultatet af vor Undersøgelse, fordi vi have ønsket at afvente den i den nu afsluttede Rigsdagssession forelagte Børnepligtlovs Skjæbne.

som, hvis den var blevet vedtaget, paa Grund af de i sammes § 47 indeholdte Bestemmelser, vilde have udøvet en væsentlig Indflydelse paa Bestaaenheden af de Forslag, vi maatte ønske at forelægge Communalbestyrelsen. Da nemlig den citerede § bestemmer, at Tjeneste i Borgervæbningen i Almindelighed ikke skal kunne affordres Nogen, der henhører til Hærens Linie eller Forstærkning, altsaa regelmæssig indtil de Vedkommendes 38te Aar, og da den allerhøieste Resolution af 8. Januar 1858 fritager Enhver for Tjeneste i Borgervæbningen, der har opnaaet det 40de Aar, saa vilde Vedtagelsen af Børnepligtsloven for Communalbestyrelsen efter vor Formening have afgivet en fuldkommen tilstrækkelig Anledning til gjennem Justitsministeriet at andrage om fuldstændig Ophævelse af Borgervæbningen for vor Byes Vedkommende, hvor den mulige Nytte af et saadant Corps staaer i et aabenbart Misforhold til den Byrde, som derved paalægges vore Medborgere i Tiden fra deres 38te til deres 40de Aar. Omendstjøndt vi saaledes ikke tvivle om, at Ophævelsen af Borgercorpsene, hvor saadanne endnu bestaae udenfor Kjøbenhavn og Landets øvrige befæstede Pladser, forestaaer om kortere eller længere Tid, indsee vi dog det Unyttige i for Diebliffet at fremkomme med et dertil sigtende Andragen for en enkelt Byes Vedkommende, og troe vi derfor, at man for Tiden bør indskrænke sig til at foranledige saadanne Foranstaltninger, hvorved Tjenesten i Borgercorpsen for sammes Medlemmer kan blive saa lidet byrdefuld som muligt, og enkelte af de Ulemper afhjælpes, der nærmest have givet Anledning til Utilfredshed.

Med Hensyn til de enkelte Punkter, om hvilke den ærede Communalbestyrelse har ønsket Oplysninger tilveiebragte, tillade vi os at meddele Følgende:

1. Marhuus Borgervæbningsfond eier for Tiden:

a. en af P. N. Grouleff heraf Byen under 30. Decbr. 1847 udstedt og under 13. Jan. næstefter thinglæst Panteobligation til Beløb 370 Rd. „ f.	
b. Renter heraf siden 9. Febr. 1850, der paa Borgervæbningsfondets Conto aarligen er bleven indsat i den herværende Spare- og Laanekasse	176 — 4 -
c. af sidstnævnte Beløb uoptrævede Renter indtil 11. Decbr. 1867	76 — 89 -

Summa.. 622 Rd. 93 f.

Fornævnte Panteobligation tilligemed Sparekassébogen Nr. 2,843 ere beroende paa det herværende Borgmestercontoir, og

sees dette Fond i en Række af Aar, naar bortsees fra de paa-
løbne Renter, ingen Indtægt eller Udgift at have havt.

2. Aarhuus borgerlige Armaturcommission, der har Borgervæbnin-
gens Munderings- og Armaturvæsen under sin Bestyrelse, har
efter Contrabog Nr. 13,261, der opbevares af medundertegnede
Garver Wisfing, i Byens Spare- og Laanekasse indstaaende:
a. Indstud	166 Rb.	6 f.
b. Renter heraf indtil 11. Decbr. 1867...	27	— 80 -
Summa..	193 Rb.	86 f.

Der aflægges af Regnskabsføreren et aarligt Regnskab over
Indtægter og Udgifter, og det aarlige Overstud gjøres regel-
mæssig frugtbringende ved at indsættes i Sparekassen. Til yder-
ligere Oplysning tillade vi os at vedlægge en Fortegnelse, som
udviser, hvilke Munderings- og Armaturfager samt Musfkinstru-
menter der for Tiden have i Beholdning, og foreslaaes isørigt,
at Armaturcommissionen opfordres til at afhænde de for Corpsset
ubrugelige eller casuable Gjenstande.

- 3.. Hvad angaaer Multerne til Musfikkassen samt Spørgsmaalet om
Nødvendigheden af at lønne Borgercorpsets Chef, saa have vi
herom indhentet Capitain M. P. Rohdes Erklæring, som vi
hoslagt lade følge tilligemed et Bilag. Heraf fremgaaer det, at
der ved det hæværende Borgercorps udenfor de i de almindelige
Love og Reglementer indeholdte Forrifter siden Aaret 1834
har været vedtaget og fulgt en Række af særegne Bestemmelser,
som i enkelte Henseender, navnlig for Exempel Multernes Stør-
relse m. m., gaae udover, hvad der strengt taget kan siges at
være hjemlet i Lovgivningen; under Henviisning til vore tidligere
Bemærkninger om Sandsynligheden af Borgercorpsernes snart
forestaaende Afskaffelse have vi dog ikke troet for Tiden at burde
gjøre Indstilling om de nævnte Bestemmelser ligefremme Op-
hævelse eller om Inddragelsen af den Capitain Rohde som
Commandeur for Borgercorpsset tillagte Godtgjærelse af 200 Rb.
aarligt, af hvilken han isølge Indenrigsministeriets Skrivelse af
26. Juni 1858 har at afholde alle med Corpsets Indøvelse og
Exercits forbundne og øvrige Kæmnerkassen tidligere i Anledning
af Borgervæbningen paahvilende Udgifter. Da det imidlertid
hovedsagenlig er det hidindtil ved Borgercorpsset fulgte Mulkt-
system, der har givet Anledning til hyppigt gjentagne Klager fra
Corpssets Medlemmer, saa formene vi, at det vilde være rigtigt,
om Communalbestyrelsen enten ved directe Henvendelse til Corp-

fets fungerende Commandeur eller gennem de foresatte Autoriteter vilde foranlebig, at for Fremtiden

- a. Multerne for Udeblivelse fra Exercits eller fra anden Tjeneste ved Borgercorpsset ikke dicteres af Capitainen alene, men af denne i Forbindelse med Corpsets tvende Lieutenanter, hvorhos det bliver en Selsfølge, at den, der ikke vil underkaste sig Officerernes Afgjørelse har Recours til en paa lov-mæssig Maade sammensat Krigsret, og
- b. at der nedsættes en Committee, der hvert Aar efter Stemmesleerhed vælges af Borgercorpsset blandt dets egne Medlemmer, og som det overdrages at modtage Multerne samt mulige øvrige Bidrag, een Gang aarlig efter endt Exerceerid at aflægge Regnskab og at tage Bestemmelse om de indkomne Penges Anvendelse i Corpsets Intereser.

Communalbestyrelsen tiltraadte Committeeens Indstilling og anmodede den om at foranstalte de i Indstillingen nævnte casuelle Armaturgjenstande bortfulgte og underhaanden at søge Forslagene angaaende Multerne gennemførte.

^{58/1868.} Da Stolecommissionen havde erklæret, at den ansaae det for meget betænkeligt at give de Huusvilde Bolig i Fristolens Kældere, blev det overdraget Broge, Lassen og Warming at træffe andre Foranstaltninger til de Huusvildes Anbringelse. (See Mødet 18. Juni 1868.)

^{76/1868.} Man besluttede at indgaae paa et af Bagtmester Bastrup paa Foranledning af den i Mødet 28. Mai 1868 nedsatte Committee indsendt Tilbud om paa egen Beføstning at foretage det Fornødne for at afhjælpe de Ulemper, Rendesenen fra Nørregade til Borgebækken medførte for hans Eiendom, mod at der gaves ham Ret til at lede Spildevandet fra hans Gaardsrum hen til den nævnte Rendssteen.

^{83/1868.} Stiftamtet havde forlangt Erklæring over et af Aarhus Stiftstidendes Udgivere indsendt Forslag til Taxt for Betaling af visse offentlige Bekjendtgørelser. Det overdroges Hammerich, Jensen og Nør s at gjøre Forslag til en saadan Erklæring. (See Mødet 6. Aug. 1868.)

Modet 18. Juni.

^{23/1868.} Der fremlagdes Meddelelse fra Professor Winstrup om, at Generalstatedirecteuren havde approberet den i Mødet den 21. Mai fremlagte Overenskomst angaaende forskellige Forhold vedkommende den

nye Toldkammerbygning paa Betingelse af, at de to Jordstykker paa begge Sider af Contoirbygningen overlades Toldvæsenet til Eiendom.

Man fandt det rettest at udstede den herom fornødne Deklaration i Forening med Havnecommissionen.

^{58/1868.} Den i Mødet 11. Juni 1868 nedsatte Committee meddeelte, at den kun havde kunnet opdrive Leilighed til to af de huusvilde Familier; isørgt forelagde den Plan og Overflag til en Bygning, hvor de Huusvilde midlertidig kunde optages.

Sagen blev stillet i Bero, da Commissionen for Fattigvæsenet meente nu at have Udsigt til at faae de Huusvilde anbragte uden at tye til extraordinaire Foranstaltninger.

Mødet 2. Juli.

^{103/1867.} Da nogle af de Bud, der stete ved Licitationen over de projecterede Byggearbejder i Riisflov, vare ikke lidet høiere end Overflagssummerne, overdroges det Broge, Drum og Gamst nærmere at gennemgaae Planerne for efter Conference med Professor Walthers at gjøre Forslag til saadanne Forandringer, at Pavillonen kunde opføres for den calculerede Sum. (See Mødet 6. August 1868.)

^{108/1867.} Da man ansaae det for ønskeligt, at Omordningen af Byens Politis snarest blev iværksat, men Krigsministeriets Ret til at besætte Politibetjentposterne først skulde gaae over til Communerne ved næste Aars Begyndelse, besluttede man at rette et Andragende til Krigsministeriet om allerede nu at give Afkald paa den nævnte Ret for Aarhus Byes Bedkommende. (See Mødet 30. Juli 1868.)

^{93/1868.} Man besluttede at anbefale et Andragende fra Bestyrelsen for Prinds Ferdinands Tegnefole om Tilfud fra Statskassen.

Mødet 9. og 15. Juli.

^{228/1867.} Fra det staaende Udvalg for Delegeretforsamlingerne fra de jydste Kjøbstæder var modtaget Underretning om, at Indenrigsministeren var villig til at indrømme den projecterede Creditforening for Grundeiere i de jydste Kjøbstæder de i Lov 26. Mai 1868 omhandlede Begunstigelser, naar der foruden nogle mindre væsentlige Forandringer stete den Modification i de paa Mødet i Aarhus den 11. Januar 1868 vedtagne Statuter, at Byernes Størrelse ikke skulde tages i Betragtning ved Afgjørelsen af, hvor meget der kan udlaaes i en Bygning. Det overdroges Borgemeesteren, Nørsg og Lissberg at afgive Betænkning over denne Sag. (See Mødet 30. Juli 1868.)

^{10/1868.} Under 30. Juni 1868 havde Ministeriet approberet, at der hos Sparekassen optoges et Laan til Dækning af Udgifterne ved Friskolens Udvidelse, men forlangt nogle nærmere Oplysninger, forinden de foreslaaede Afbetalingsterminer bifaldtes; Spørgsmaalet om Approbation paa den indsendte Byggeplan henviste Ministeriet til Skoledirectionens Afgjørelse. (See Mødet 23. Juli 1868.)

^{89/1868.} Man besluttede at indstille Spørgsmaalet om, hvorvidt forhenværende Militaires Pension for Fremtiden skal tages med i Beregning ved Ansættelsen af deres Communeskat, til Indenrigsministeriets Afgjørelse. (See Mødet 5. October 1868.)

^{90/1868.} I Anledning af, at en Grundeier havde andraget om, at Amtsrådet vilde træffe Foranstaltninger til at hindre, at Skjæderen i hans Eiendom, der ligger ved en af Hovedlandevejsgaderne, fyldtes med Vand fra en under Fortouget værende Drainledning, havde Amtsrådet i en Skrivelse til Communalbestyrelsen erklæret sig villig til at lade Sagen undersøge og afhjælpe den paatlagede Ulempe, mod at Kommunen i Genhold til Lov 21. Juni 1867 § 4 refunderede de dertil medgaaende Udgifter. Da alle Udgifter ved Brolægningen af Fortougene langs Hovedlandevejsgaderne skulle afholdes af Råmnerkassen, medens den nævnte Forbestemmelse ikke afgjør, om Amtsrådet eller vedkommende Communalbestyrelse skal lade Arbejderne udføre, besluttede man at indhente Bei- og Forstjønelsescomitéens Erklæring herom, og det overdroges den tillige at undersøge og eventuelt afhjælpe den i Andragendet nævnte Ulempe. (See Mødet 20. August 1868.)

^{91/1868.} Fra Bygningscommissionen var modtaget Erklæring over et Andragende fra Eieren af den vest for Veien fra Fredensgade til Jernbanen liggende Loft om Approbation paa en Plan til Loftens Bebyggelse. Commissionen havde Intet fundet at indvende mod Planen, naar Veien bag om Byen samtidig med Planens Færdiggørelse blev udvidet til en Bredde af 22 Alen fra Fredensgade til Amaliegade og 20 Alen fra Amaliegade til Gartner Ssens Have. Man besluttede at indhente yderligere Erklæring fra Bygningscommissionen om, hvorfor det ikke var foreslaaet at give Veien samme Bredde overalt, og anmode Sundhedscommissionen om Erklæring angaaende Byggegrundens Befæstethed i sanitair Henseende. (See Mødet 3. September 1868.)

^{98/1868.} Det overdroges Borgemeesteren, Rors og Drum at gjøre de nødvendige Forberedelser til det berammede Delegeretmøde i Aarhus i August 1868.

^{101/1868.} I Anledning af et Andragende fra Civilingenieur Obel om Concession til at anlægge en Sporvei fra store Torv til Havnen og

derfra til Jernbanen nebsattes en Committee bestaaende af Lissberg, Mørk og Kors og hvortil man vedtog at opfordre Havnecommissionen og Brolægningscommissionen til hver at vælge et Medlem. (See Mødet 24. September 1868.)

^{103/1868.} Man tiltraadte for Communens Vedkommende et allerede tidligere af Amtsrådet bifaldt Forslag til Reparationer ved Raadhuset, hvorved der bl. A. vilde opnaaes bedre Ventilation i Arresterne.

Mødet 23. Juli.

^{142/1867.} Fra Stiftamtet var modtaget en i Henhoid til Lov 21. Juni 1867 udfærdiget Fortegnelse over de ikke private Veie udenfor Landeveienes Klasse i Aarhus Kjøbstads Commune, hvorpaa følgende Veie ere opførte:

Hele Veien bag om Byen fra Randers Landevei til Besterport og fra Silkeborg Landevei til Mindeport med Undtagelse af Veien over Aarhus Møllens Grund, forsaavidt denne er beliggende i Landjurisdictionen, Brendstrup-Beien fra Randers Landevei til Brendstrup Skjel,

Beiene fra Randers Landevei syd for Vennelyst, fra Munkeport og fra Besterport til deres Forening indbyrdes og derfra til deres Forening med Brendstrup-Beien.

^{10/1868.} Til i Forening med 2 Delegerede fra Skolecommissionen at forestaae Udførelsen af de projecterede Arbejder ved Fristolen efter den tidligere vedtagne Plan, som Skoledirectionen under 17. Juli havde approberet, valgtes Lissberg, Gøgsche og Holm. (See Mødet 27. August 1868.)

^{60/1868.} Man vedtog efter Indstilling fra Hammerich, Jensen og Kors at tilskrive Stiftamtet, at man ikke fandt Andet at bemærke ved det oversendte Budget for Amtsrådsfredsen for næste Finantsaar, end at det formeentlig ikke paalaae Byen at deeltage i de paa Budgettet opførte Befordringsudgifter. (See Mødet 24. September 1868.)

^{99/1868.} I Henhoid til en Opfordring fra Kammerherre Jesen i Horsens paatog Hammerich, Broge, Funck, Drum og Gamst sig i Forbindelse med Mænd udenfor Communalbestyrelsen at indsamle Bidrag til et Mindemærke paa Himmelbjerget for Frederik VII.

^{109/1868.} Et Andragende fra endeel Grundeiere i Nagade om Tilladelse til for egen Regning at anbringe et Lvættested udenfor det nye Bolværk langs Nagade, tilstillede Bolværkscomitteen til Erklæring. (See Mødet 24. September 1868.)

^{113/1868.} Da Brolægningscommissionen ikke saae sig istand til i den nærmeste Fremtid at overlade Veicomitteen faa mange Brosteen, som der

behøvedes for at fuldende Markedspladsens Brolægning, bevilgedes der Reicomitteen 220 Rdl. til Indkjøb af Steen.

Modet 30. Juli.

¹⁰⁹/₁₈₆₇. Fra Stiftamtet var modtaget Meddelelse om, at Krigsministeriet ikke var villigt til allerede nu at give Afstald paa Ketten til at besætte Politibetjentposterne i Aarhus. (See Mødet 27. August 1868.)

²²⁸/₁₈₆₇. I Genhold til den nedsatte Committees Indstilling besluttede man at meddele det staaende Udvalg for de ydste Kjøbstæders Communalbestyrelser, at man var villig til at gaae ind paa de øvrige af Indenrigsministeren foreslaaede Endringer i Statutterne for den projecterede nye Kjøbstadecreditforening, men at man haabede, at Ministeren ikke vilde fastholde sit Forlangende om, at den Paragraf, som bestemmer, at der ved Fastsettelsen af, hvormegit der kan ublaanes i en Bygning, tages Hensyn til Byens Størrelse, skal udgaae, da man nødig vilde savne den Garanti for Foreningens Sikkerhed, som en saadan Bestemmelse kunde give.

¹¹⁴/₁₈₆₈. Det overdroges Hammerich, Nørk og Lissberg at afgive Betænkning over et til Erklæring oversendt Udsat til Lov om Brandforsikring af Kjøbstadeiendomme. (See Mødet 24. September 1868.)

Modet 6. August.

¹⁰³/₁₈₆₇. Den i Mødet den 2. Juli nedsatte Committee fremlagde Forslag til adskillige Forandringer i Planen for Skovpavillonen, hvorefter denne vilde kunne opføres for c. 10,000 Rb., men udtalte i Forbindelse hermed, at det næppe vilde være rigtigt at fastholde Beslutningen om at opføre Pavillonen af Bindingsværk, da en Bindingsværksbygning paa den valgte Plads formeentlig ikke vilde holde sig ret længe. Denne Anstuelse tiltraadtes fra flere Sider, og da der samtidig blev reist Indvendinger saavel mod Bygningens Form og Indretning som mod dens Beliggenhed og dens Pris, besluttede man at anmode Committee, som suppleredes med Mørk og Nielsen, om at søge at tilvejebringe en ny Plan til en Bygning af Muurværk, som kunde opføres billigere. (See Mødet 27. August 1868.)

⁹³/₁₈₆₈. I Anledning af, at Stiftamtet havde forlangt Erklæring over et Forslag til ny Fastsettelse af Betalingen for Optagelse af saadanne offentlige Beskjendtgørelser i Stiftstidenden, som ikke skulle optages gratis, udtalte man sig for, at Taxten fastsættes til 4 St. for Petitlinien for hver Gang Beskjendtgørelsen indrykkes, uden noget Tillæg for Aflægning og Bogføring.

¹²⁰/₁₈₆₈. Fra Indquarteringscommissionen modtoges Overslag over

Communens Indquarteringsgodtgjørelse for 1869, der ansloges til 23,107 Rd. 67 St., og Beregning over Godtgjørelsen for 1ste Halvaar 1868, der beløb sig til 9,031 Rd. 52 St.

Til Grundlag for Beregningen af Indquarteringsgodtgjørelsen i 1869 var lagt følgende fra Indenrigsministeriet modtagne Fortegnelse over Garnisonens Tjenestefyrke til de forskjellige Lider af Aaret 1869:

1. En Halobrigade, hvis Styrke omtrent vil udgjøre:

fra	1. Januar til 25. April	108	Underoffic.	81	Undercorp.	140	M.
"	26. April — 14. Juni	108	—	81	—	140	— 580 Recr.
"	15. Juni — 27. Sept.	108	—	"	—	"	— 580 —
"	28. Septb. — 27. Octb.	108	—	83	—	720	— 580 —
"	28. Octb. — 31. Decb.	108	—	81	—	140	— " —

fsamt hele Aaret 3 Underofficerer (hvoraf 2 gifte) af Forpleiningsscorpsets Personale.

Af ovennævnte 108 Underofficerer antages ca. 62 at være gifte.

Desuden vil der den 14. Juni møde ca. 14 Corporaler og 582 Undercorporaler og Menige, som tilligemed den tjenstgjørende Styrke den 15. eller 16. f. M. skulle udrykke i Leir.

Til disse 14 Corporaler og 582 Menige vil der saavel ved deres Møde i Garnisonen som ved deres Tilbagekomst fra Leiren den 28. og 29. Juli være at tilveiebringe Qvarteer i 1 a 2 Dage, dog vil det være tilstrækkeligt, at dette Mandstab til Natteleie forsynes med Salm og Tæpper.

2. Et Rytteriregiment, hvis Styrke omtrent vil udgjøre:

fra	1. Jan. til 15. Januar	42	Underoffic.	16	Undercorp.	50	M.
"	16. Jan. — 30. April	42	—	16	—	50	— 90 Recr.
"	1. Mai — 14. Juni	42	—	16	—	70	— 90 —
"	15. Juni — 29. Juni	42	—	16	—	160	— " —
"	30. Juni — 29. Juli	43	—	20	—	216	— " —
"	30. Juli — 13. August	42	—	16	—	160	— " —
"	14. Aug. — 27. Septb.	44	—	20	—	202	— " —
"	28. Sept. — 27. Octbr.	42	—	"	—	90	— " —
"	28. Octb. — 31. Decbr.	42	—	16	—	50	— " —

fsamt hele Aaret 2 gifte Underofficerer af Forpleiningsscorpsets Personale.

Af ovennævnte 42 Underofficerer antages ca. 32 at være gifte.

Heftebestanden ved Regimentet vil udgjøre:

fra	1. Januar til 3. Februar		160	Hefte.
"	4. Febr. — 30. April		200	—
"	1. Mai — 29. Juni		222	—
"	30. Juni — 29. Juli		282	—
"	30. Juli — 13. August		222	—
"	14. August — 27. September		280	—
"	28. Septb. — 31. December		160	—

3. En Forstærkningsbataillon, havende 5 Underofficerer til Tjeneste, der alle maa antages at være gifte.
4. En Generalcommando, havende til Tjeneste 2 Underofficerer samt ved Generalcommando-Intendanturen 3 Underofficerer, hvoraf 2 gifte.

^{141/1868.} Medens Byen hidtil havde været ene om at betale Leien af det henværende Receptionslocale for Cholerapatienter samt Omkostningerne ved Tilfyn og Vedligeholdelse, skulde Amtsrådsstyrelsen ifølge Lov 1. Mai 1868 for Fremtiden bære en Deel af disse Udgifter; man besluttede derfor at forespørge, om Amtsrådet var villigt til allerede 1868 at lade denne Bestemmelse træde i Kraft, og henstille til Amtet, i saa Fald at foretage Repartition mellem Byen og Amtsrådsstyrelsen. (See Mødet 5. October 1868.)

Mødet 13. August.

^{42/1868.} Da hverken det militaire Sygehuus eller den Garnisonen overløbte Deel af Byens Sygehospital kunde rumme flere Patienter, havde den Høistcommanderende requireret forøget Sygeplads. Man besluttede at anvise Garnisonen et Locale i Dhrr. Schandorff og Høstis Gaard, som var at faae tilleie, og overdrog Indqvarteringscommissionen at foranstalte det videre Fornødne. (See Mødet 27. August 1868.)

^{127/1868.} I Anledning af en Meddelelse fra den Høistcommanderende om, at Garnisonen ikke længere agtede at benytte Skydebanen i Riisflov, besluttede man at rette en Forespørgsel til de frivillige Skyttecorps om, hvorvidt de for Fremtiden ønskede at benytte Banen. (See Mødet 3. December 1868.)

Mødet 20. August.

^{35/1868.} Fra Stiftamtet var modtaget Underretning om, at Indenrigsministeren var villig til at meddele Haandværksforeningerne i Aarhus, Horsens, Randers, Silkeborg og Skanderborg Bevilling til at oprette et Industrielotteri, men at Bevillingen kun vilde blive gjældende til Udgangen af 1870, efter hvilken Tid hverken denne eller de andre gennem Indenrigsministeriet udsædige lignende Bevillinger kunne ventes fornyede.

^{90/1868.} I Anledning af Spørgsmaalet om Fodstierne langs Hovedlandeveigaderne havde Veicomiteen udtalt sig for, at Communen, der skal udrede de med Vedligeholdelsen forbundne Udgifter, ogsaa skulde paatage sig at lade de nødvendige Arbejder udføre, og overdrage Veicomiteen

at have Tilfyn hermed. Man tiltraadte Beicomiteens Indstilling. (See Mødet 18. December 1868.)

^{94/1868.} Det overdroges Borgemeesteren, Mørk, Nørsk, Høyer og Gamst at forfatte et Udkast til Vedtægt for Byens communale Antigender. (See Mødet 10. September 1868.)

^{124/1868.} I Anledning af et Andragende fra en Jorbrugger i Gjelserup om at faae et Markhuus Skolebæsen tilhørende Huus, som han for Tiden behøvede, tilseie paa flere Mark, besluttede man, efter at Skolecommisjonen havde henstillet Sagen til Communalbestyrelsen, at forsøge Auction over Stedet, der ved en optagen Lagationsforretning var vurderet til 600 Rdl., medens Leieafgiften hidtil havde været 12 Rdl. aarlig. (See Mødet 5. October 1868.)

^{131/1868.} Da Garnisonen nu benyttede Exerceerpladsen ved Skeiby Ved i langt større Omfang end tidligere, og Leieren saaledes ikke kunde have den ved Contractens Indgaaelse paaregnede Nytte af Græskningen, havde han henvendt sig til Communalbestyrelsen for at faae Contracten forandret; det overdroges Borgemeesteren, Nørsk og Laesken nærmere at forhandle med ham derom. (See Mødet 3. September 1868.)

^{132/1868.} Man vedtog at andrage om Fritagelse for at stille en ny Districtsheft istedetfor den tidligere, som var casferet af Mønstringscommisjonen, mod at indbetale 200 Rdl. overeensstemmende med Lov 26. Mai 1868. (See Mødet 27. August 1868.)

Mødet 27. August.

^{19/1867.} Der fremlagdes Udskrift af Doerrettens Dom i den mod Keesflager Dyhr anlagte Sag angaaende en Tjærebod i „Grønland“; ved denne Dom paalagdes det Keesflager Dyhr, under en daglig Mulet, at fravige Tjæreboden. (See Mødet 8. October 1868.)

^{103/1867.} Fra den nedsatte Committee modtoges en Omarbejdelse af den tidligere vedtagne Plan til en Beværtningspavillon i Riisflov samt en heelt ny Plan, begge med tilhørende Overslag, henholdsvis paa c. 7500 Rdl. og 9000 Rdl. Efter en længere Discussion blev det udsat til næste Møde at tage Beslutning i Sagen. (See Mødet 3. September 1868.)

^{108/1867.} Det overdroges den tidligere nedsatte Committee: Nørsk, Gamst, Lissberg, Bæch og Broge at afgive Betænkning i Sagen om Politivedtægtens videre Fremme. (See Mødet 8. October 1868.)

^{110/1868.} Fra Committeeen for Byggearbejderne ved Friistolen var modtaget Meddelelse om, at der var afholdt Licitation, og at Muurmester Rielsen var bleven Mindstbydende med 4600 Rdl. for hele Arbeidet.

Dette Bud, som var betydelig lavere end Overslagssummen, approberede Communalbestyrelsen. (See Mødet 18. December 1868.)

^{42/1868.} Da Byens Sygehospital var saa belagt med Patienter, at man endog saa havde maattet nægte at optage Enkelte, androg Directionen paa strax at faae et Locale tilbage, som i længere Tid havde været overladt Garnisonen, foruden de den under 25. April 1867 indrømmede 3 Sygestuer, og anholdt tillige om, at man vilde gjøre Stridt til, at ogsaa disse saa snart som muligt kunde rømmes af Militairet. Man besluttede, efter at have modtaget Erklæring i Sagen fra de militaire Autoriteter, at underrette Directionen om, at det førstnævnte Locale vilde blive rømmet i Løbet af en Uge, samtibig med, at Localet i d^hrr. Schandorff og Holsts Gaard toges i Brug, og at anmode Indquarteringscommissionen om at virke hen til, at Garnisonens Benyttelse af Byens Sygehospital aldeles kunde ophøre.

^{132/1868.} Fra Stiftamtet modtoges Meddelelse om, at Krigsministeriet ikke kunde fritage Kommunen for at stille en Districtshæft mod at indbetale den i Lov 26. Mai 1868 fastsatte Sum. (See Mødet 24. September 1868.)

Mødet 3. September.

^{103/1867.} Den i forrige Møde udsatte Sag angaaende Berætningspavillonen i Riisflov blev atter foretaget. Der fremlagdes en Sammenstilling af, hvilke Localer der vilde erholdes efter hver især af Planerne, samt en Omarbejdelse af den sidst fremkomne Plan, hvorefter Bygningen vilde kunne opføres for 7100 Rd. Sagen blev atter udsat, for at Medlemmerne kunde gjøre sig bekendte med denne nye Plan. (See Mødet 10. September 1868.)

^{162/1867.} Det overdroges H. G. Jensen, Gamst og Baesø at afgive Betænkning over et Forslag fra Stiftamtet om at lade de under Narhuus Mølle hørende Jordlodder, der ikke ere Dele af Kjøbstadens District, og hvoraf der i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 30. December 1867 skal udredes Bidrag til Amtsrepartitionsfondet, udgaae af Byens Matrikel, saaledes at alle Skatter af disse Lodder for Fremtiden betales ved Narhuus Amtstue. (See Mødet 24. September 1868.)

^{74/1868.} Fra d^hrr. Basse og Jensen var indkommet Tilbud om at overtage Brandveien fra Møllestien til Aaen paa de af Communalbestyrelsen i Mødet 4. Juni 1868 fastsatte Betingelser og for en Kjøbesum af 200 Rd., mod at den derværende Kendesteen nedlægges og Vandet føres gennem den i Brandveien anlagte Kloaf. Man besluttede at modtage

dette Tilbud og indstille Salget til Ministeriets Approbation. (See Mødet 15. October 1868.)

^{91/1868.} Efter at have modtaget en Udtalelse fra Sundhedscommissionen om, at den havde undersøgt Jordbunden og Driftevandet paa Oberst, Baron Rosenfrank's Loft og fundet begge Dele tilfredsstillende i sanitair Henseende, besluttede man at approbere den indsendte Plan for Loftens Behbyggelse, paa den Betingelse, at Veien udenom Byen, saa langt den følger Loften, udbledes til en Brede af 22 Alen, og mod at der, i Henshold til Sundhedsvægten, forelægges Communalbestyrelsen en fuldstændig Plan for Ordningen af Afløbet fra hele Loftet. (See Mødet 29. October 1868.)

^{131/1868.} Den i Mødet 20. August nedsatte Committee meddeelte, at Forhandlingerne med Veieren af Steibyplassen havde ført til, at han foreløbig stillede Spørgsmaalet om Contractens Forandring i Bero, men under Forbehold af senere at kunne optage det igjen.

^{139/1868.} Borgemeesteren, Politimesteren, Mørk og Nors valgtes til, i Forening med Kassecontrolcomiteen, at udarbejde Forslag til Budget for 1869. (See Mødet 15. October 1868.)

Mødet 10. September.

^{103/1867.} Det vedtoges at opføre den paatænkte Beværtningspavillon i Riisflod overensstemmende med Architect Langeland-Mathisen's Plan, hvorefter Bygningen vilde koste 7500 Rd. Til at drage Omsorg for Sagens videre Fremme valgtes Borgemeesteren, Riisberg, Holm, Gamst og Baefsk. (See Mødet 1. October 1868.)

^{94/1868.} Første Behandling af den i Mødet 20. August valgte Committee's Udkast til Vedtægt for Styrelsen af de communale Anliggender blev tilendebragt. (See Mødet 17. September 1868.)

Mødet 17., 18. og 19. September.

^{94/1868.} Committee's Udkast til Vedtægt for Styrelsen af de communale Anliggender blev behandlet og, efterat enkelte Endringer deri vare fæste, endelig vedtaget. (See Mødet 12. November 1868.)

Mødet 24. September.

^{132/1867.} Fra Stiftamtet modtoges Meddelelse om, at Kirke- og Underviisningsministeriet havde bifaldet, at der paalægges de Forældre, som

have Børn i Fristolen, at udrede Skolepenge i Henhold til Lov 8. Marts 1856 § 11, uden at en tilførende Foranstaltning træffes for de andre Skolers Vedkommende.

^{149/1867.} Overensstemmende med den tidligere tagne Beslutning om at tilvejebringe de Penge, Communen skal udrede som sin Andeel i Udgiften til Rystbæklædningsarbejderne, ved midlertidige Laan, bemyndigede man Committee, der til de hidtil udførte Arbejder havde anvendt Amtsraadets Tilskud og den største Deel af Havnens Bidrag for 1868, tilsammen c. 10,000 Rd., til paa Communens Begne at laane 6000 Rd. af Havnens Midler til 4 pCt. Rente.

^{162/1867.} Efterat den i Mødet den 3. September nedsatte Committee havde erklæret sig enig i Amtets Forslag om at lade de under Marhuus Mølle hørende Lodder Matr. Nr. 118 af Hasle Herred og 7 a og c af Ring Herred udgaae af Byens Matrikel, besluttede Communalbestyrelsen at tilkjendegive Amtet, at man Intet fandt at erindre mod, at denne Forandring skete. (See Mødet 29. October 1868.)

^{60/1868.} Der fremlagdes en Resolution af Indenrigsministeriet, hvorefter Communen ikke skal svare Bidrag til Amtsrepartitionssonden, forsaavidt Befordringsudgifterne angaaer.

^{95/1868.} I Henhold til en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 25. August, hvorefter Ministeriet ikke ansaae det for rigtigt, at Jernbanedriften var ansat i Næringsstat, da Jernbanen drives af Staten og Driften ikke finder Sted i Byen eller dens nærmeste Omegn, medens Ministeriet iøvrigt Intet havde imod, at Sagen blev undergivet Domstolens Paafjendelse, frasaaldt man Fordringen paa Næringsstat af Jernbanen.

^{101/1868.} Fra den i Mødet 15. Juli nedsatte Committee, som Cancelliraad Hammerich og Agent Herflind havde tiltraadt paa Brolægningss- og Havnecommissionens Begne, var modtaget Erklæring i Sagen om Anlæggelsen af en Sporvei fra Jernbanen til Havnen og derfra til Storetorv. Committeeen betvivlede, at et saadant Anlæg mellem de nævnte Punkter vilde frembyde Fordele, som opveiede den Gene, det vilde medføre for den almindelige Færdsel, og ansaae det i ethvert Fald for utilraadeligt at samtykke i et Sporveisanlæg ad de i Civilingenieur Dele's Andragende nævnte Linier, dels paa Grund af Stoleghedes og Skolegades meget ringe Bredde, dels paa Grund af Banstelsigheden ved med Sporvogn at passere Strækningen fra Mindebro til Fredenstorb. Committeeen foreslog derfor, at det skulde tilkjendegives Andrageren, at man ikke kunde bifalde, at der anlagdes en Sporvei paa den foreslaaede Strækning, men at Communalbestyrelsen, saafremt han kunde paavise en anden Linie, hvor den kunde anlægges, uden at det nødvendige Hensyn til den øvrige Færd-

sel blev tilfidesat, ikke vilde stille videregaaende Fordringer med Hensyn til Garantier etc., end der var stillet i Kjøbenhavn. Communalbestyrelsen tiltraadte dette Forflag.

^{109/1868.} I Anledning af et Andragende fra nogle Beboere af Aagade besluttede man efter Bolværkscomittees Indstilling for Communens Regning at anlægge et Tvættested nedensfor det nye Steenbolværk mod Aaen.

^{114/1868.} Fra den i Mødet 30. Juli nedsatte Committee modtoges Betænkning over det af Justitsministeriet udarbejdede Udkast til Lov om Kjøbstædernes Brandsforsikkring, ifølge hvilket Interessenterne ville faae Andeel i Bestyrelsen. Denne Betænkning, som gik ud paa, at man i det Hele skulde tiltræde Forflaget saaledes som det forelaa fra Ministeriet, alene med Undtagelse af § 8, hvorefter Statens Tilsyn efter en vis Tids Forløb skulde ophøre, bifaldt Communalbestyrelsen.

^{119/1868.} Efterat saavel Havnecommissionen som Commissionen for Fattigvæsenet havde udtalt sig derfor, besluttede man at gaae ind paa et Forflag fra Indenrigsministeriet om at capitalisere den Havnen og Fattigvæsenet tilkommende Accisegodtgjørelse, ialt 54 Rd. 74 $\frac{1}{2}$ aarlig, saaledes, at det 20-Dobbelte af Beløbet, forsaavidt det udgjør hele Hundreder, udbetales i kongelige Obligationer, som modtages til pari Cours, medens det Dverstyvende udbetales contant, efterat Summen er reduceret i Forhold til Dagens Cours paa kongelige Obligationer.

^{132/1868.} Der fremlagdes Meddelelse fra Stiftamtet om, at den Districtshøft, Kjøbmand Schoubye paa Communens Vegne havde stillet iftedesfor den casferebe, var bleven antagen, og at Communens Forpligtelse til at stille Districtshøft hermed var ophørt. Efter Begjæring af Kjøbmand Schoubye vedtoges det at udbetale ham Kjøbesummen for den stillede Høft: 240 Rd. (See Mødet 5. October 1868.)

^{155/1868.} I Genhold til et Sygesforeningen for Arbejderclassen ved dens Oprettelse givet Tilfagn besluttede man for 1868 at tilfæaae den en Understøttelse af 200 Rd.

Mødet 1. October.

^{93/1866.} Fra Fordebogscomitteen var indsendt Forflag til den endelige Fastsættelse af det Beløb, der efter Lov 11. Februar 1863 for Fremtiden skal paalignes Grund, Bygninger og Hartkorn, og til en Classification af de indensfor Bygrænsen værende Grunde efter deres Beliggenhed. Det nævnte Beløb, ved hvis Beregning der skal gaaes ud fra hvad der i Aarene 1853—1862 er paalignet Grund, Bygninger og Hartkorn, dog

saaledes, at den udsundne Gjennemsnitssum kan nedsættes, saasremt den udgjør meer end $\frac{1}{4}$ af, hvad der i samme Tidrum aarlig er lignet paa samtlige Skatteobjecter, og ikke maa sættes til mindre end $\frac{1}{6}$ heraf, foreslog Comiteen ansat til c. 12,000 Rd., idet den oplyste, at Gjennemsnitssummen i Marhuus har udgjort 13,104 Rd. 4 Sk., og at der ialt er bleven paalignet 44,913 Rd. 29 Sk. aarlig.

Communalbestyrelsen bifaldt saavel dette Forslag som den foreslaaede Fordeling af Summen paa de forskjellige Skatteobjecter saaledes, at der paa Kjøbstadjerne lignedes c. 500 Rd. (2 Rd. pr. Lønde Hartkorn), paa Assurance c. 5500 Rd. (1 Skilling pr. 11 Rd. Assurancesum) og paa Grundene indenfor Bygrænsen c. 6000 Rd., hvilket sidste Beløb efter en jævnt stigende Scala fordeles paa de til 10 Skatteklasser henførte Grunde, saaledes at der af de i 10de Klasse optagne Grunde betales 10 Gange saa meget pr. Lønde Hartkorn som af dem, der ere satte i første Klasse. De forskjellige Dele af Byen ere forbeelte i de ti Klasser paa følgende Maade:

10. Klasse: Immervad.

Lille-Torv.

Borgporten.

Store-Torv.

Dispeghden.

Domkirkepladsen.

St. Clemens Torv.

Vestergade fra Lille-Torv indtil Matr. Nr. 593 og
395 incl.

9. Klasse: Skolegade.

Havnegade.

8. Klasse: Kannikgade.

Mindegade incl. Matr. Nr. 97 og 120.

7. Klasse: Meilgade til Graven og Olufsgade.

Kvet.

Skolegade.

6. Klasse: Volden.

Studsgade fra Byens Side indtil Matr. Nr. 932 og
948 incl.

Resten af Vestergade.

Guldsmedgade incl. Matr. Nr. 624.

Resten af Meilgade.

5. Klasse: Frederiksgade.

Agade fra Frederiksbro til incl. Matr. Nr. 819.

- Fredenstorb.
 Fredensgade.
 Dyrkarken incl. Matr. Nr. 52.
4. Klasse: Resten af Studsgade.
 Tangen.
 Rosensgade.
 Resten af Nagade.
 Tværgaden.
 Paradisgade.
3. Klasse: Spanien.
 Munkegade.
 Frue Kirkerist.
 Klostergade.
 Udenfor Studsgadesport.
 Nørregade.
 Østergade.
 Søndergade.
 Nøllegade.
 Badstuegade.
 Graven.
 Fistergade.
 Grønnegade.
2. Klasse: Den nye Gade paa Madam Scheibys Loft.
 Amaliegade.
 Barbeergården.
 Grønland.
 Nøllestien.
 Garvergårde.
 Teglsgaardstræde.
 Bag om Byen fra Amaliegade til Fredensgade.
1. Klasse: Ridderstræde.
 Nygade.
 Smedegårde.
 Havgårde.

Matr. Nr. 284, 497, 871 a, 871 b, 995 og 996.

Man vedtog ligeledes et Forslag fra Fordebogscomiteen om at benævne den nye Gade udenfor Studsgadesport langs den østlige Side af Bønnelyst „Nørrebrogade“ og Gaden udenfor Vesterport henimod Bryggeriet Ceres „Vesterbrogade“ samt at forandre Rjødorvets Navn til „St. Clemens Torv“ og Fægårdens til „Tværgade.“ Samtidig besluttede man

at kalde den nye Gade langs Toldkammerbygningens Gaard „Brogade“ og Fredensgades Fortsættelse paa den anden Side af Veien omkring Byen ligeledes Fredensgade. Derimod fandt man ikke Anledning til allerede nu at give den nye Gade fra Studsgadesport til Knudriisbakke noget Navn.

^{103/1867.} Man vedtog et Forslag fra Committeeen for Opførelsen af en Skovpavillon om at opføre Bygningen der, hvor tidligere Lyshuset laae, og fritog efter Begjæring Raadmand Litsberg for at være Medlem af Committeeen.

Medet 5. October.

^{89/1868.} Ved Rigningen af de communale Statter for 1868 havde Rigningscommissionen i Genhold til Lønningslov for Hæren af 25. Juli 1867 § 26 medtaget de forhenværende Militaires Pensioner ved Beregningen af deres Stat. Dette foranledigede Indsigelser fra flere af de Paagjældende, og den til Stattetlagers Bedømmelse nedsatte Committee udtalte sig for, at den pensionerede Militaire ved Lov 11. Februar 1863 reserverede Fritagelse for Communeetat af deres Pensioner ikke var bortfalden ved Lønningsloven, der kun handler om Militaire i activ Tjeneste og Intet bestemmer om tidligere afgaaede Militaire. Communalbestyrelsen tiltraadte denne Anstufelse og anmodede Rigningscommissionen om at forandre Rigningen for de pensionerede Militaires Vedkommende saaledes, at deres Pensioner ikke medtoges ved Beregningen. Hertil var Rigningscommissionen imidlertid ikke villig, men tilfillede Communalbestyrelsen en Fortegnelse over de Beløb, de Paagjældende havde svaret i 1867. Under disse Omstændigheder fandt Communalbestyrelsen det rettest at indstille Sagen til Ministeriets Afgjørelse, idet dog Majoriteten fastholdt, at den af Communalbestyrelsen tagne Beslutning om for 1868 at fritage Pensionisterne i ethvert Fald burde opretholdes.

Indenrigsministeriets under 22. September 1868 afgivne Resolution i Sagen er saalydende:

„Med Amtets Skrivelse af 11. f. M. har Ministeriet modtaget et Andragende, hvori Arhuus Communalbestyrelse har begjært Ministeriets Resolution for, hvorvidt den afstedigede Militaire tillagte Pension, der er bestemt, forinden Lov om Lønninger m. m. ved Hæren af 25. Juli f. M. traadte i Kraft, vil være at medtage ved Rigning af Communeetat paa de vedkommende militaire Personer.

I denne Anledning skulde man tjenstligst bede Communalbestyrelsen meddeelt, at Krigsministeriet, med hvilket man over en lignende Sag har brevvexlet, i Overensstemmelse med en fra Hærens Gene-

ralauditoriat indhentet Betænkning, har udtalt sig derfor, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Lønningsloven for Hæren af 25. Juli s. A. § 26 har ophævet den pensionerede Militaire hidtil indrømmede deelvise Afgiftsfrihed for den dem tillagte Pension, maa besvares bekræftende, forsaavidt angaaer Militaire, som have nydt Lønning efter den nye Lønningslov og derefter ere afstedigede med Pension, hvorimod det, da Grunden til Afgiftsfrihedens Ophævelse maa søges i den forbedrede Lønning i Forbindelse med, at de Militaire, ifølge Lønningslovens § 76 1. Stykke, ere for Fremtiden blivne fritagne for at erlægge Forbedringsgage til Krigshospitalskassen, jfr. allerhøieste Resolution af 22. September 1820 (Cancell. Brev 11. November s. A.) synes at ville komme i Strid hermed at antage, at ogsaa de pensionerede Militaire, hvis Pension er bestemt førend Lønningsloven traadte i Kraft, og som have, saalænge de vare i Tjeneste, betalt Forbedringspenge til Krigshospitalskassen, skulde ved denne Lov have mistet den dem hidtil tilkommende Fritagelse for at svare Communeafgift af deres Pensioner.

For sit Vedkommende maa Indenrigsministeriet imidlertid være af den Formening, at den omspurgte Skattefritagelse ogsaa i Kjøbstæderne er bortfaldet fra 1. Januar 1868, jfr. Lov af 6. Juli 1867 § 21 og § 57, og i ethvert Fald vil bortfalde fra 1. Januar 1869, jfr. Lov af 26. Mai d. A. § 26 og 37."

I Overensstemmelse hermed besluttede Communalbestyrelsen at nedfætte den Pensionisterne for 1868 paalignede Skat til det samme Beløb, som de havde svaret 1867, medens Skattefritædelsen fra 1. Januar 1869 at regne bortfalder.

^{124/1868.} Fra H. Laurfen var indkommen Andragende om at erholde den Skoleafsenet tilhørende Jordlod i Gjellerup tillæie mod at indbetale Burderingssummen 600 Rd. contant og forrente Asurancefummen for de nu nedbrændte Bygninger paa Lodden med 4 pCt.; endvidere androg han om Nedfættelse i Leieafgiften for 1868, da han i en længere Tid af Aaret havde været uden Bolig.

Communalbestyrelsen besluttede at svare H. Laurfen, at man vilde estergive ham $\frac{1}{3}$ af Leieafgiften for iaar, og at man var villig til at indstille, at Eiendommen overlodes ham paa de foreslaaede Betingelser, saafremt Kommunen for den crediterede Brandskadeersatning kunde erholde 1ste Prioritets Panteret i det nyopsførte Huus tilligemed Jordlodden. (See Mødet 29. October 1868.)

^{130/1868.} Fra Sundhedscommissionen var modtaget Erklæring over en fra Stiftamtet overfendt Klage fra Mølleieier Weiss over nogle Slag-

terier og et Garveri paa Vesterbro. Sundhedscommissionen ansaae Klagen over Slagterierne for ubegrundet, da Slagterier efter Sundhedsvedtægtens Post 6 § 3 kunne anlægges, naar Sundhedscommissionen giver Tilladelse dertil, og denne Tilladelse i de foreliggende Tilfælde behørig var erhvervet. Med Hensyn til Garveriet var der deels ført Klage over, at det dreves af Garver Flach, stjødnt Tilladelsen til at drive det kun var givet Garver Lerche, deels over, at det dreves paa den sydlige Side af Beien, stjødnt der kun habes Hjemmel til at drive det paa den nordlige Side. Sundhedscommissionen havde i den Anledning fra Garver Lerche modtaget en Erklæring om, at Garveriet dreves for hans Regning, og fra Garver Flach om, at Garveriet i de resterende 3 Aar af Garver Leres Leietid kun skal blive drevet paa den nordlige Side af Beien.

Communalbestyrelsen besluttede i sit Svar til Stiftamtet at henholde sig til Sundhedscommissionens Udtalelser. (See Mødet 23. October 1868.)

^{132/1868.} Fra Kjøbmand Schoubye, der siden Foraaret 1868 havde havt Communens Districtshest paa Foder og ved Overtagelsen havde indbetalt dens Tagationsværdi til Kæmnerkassen, var indkommen Andragende om Erstatning i Anledning af at Hesten, siden han overtog den, var sunken i Værbi, og at han ved Forholdets Ophør nu istedenfor, som paaregnet, til næste Foraar mistede en Deel af den Foderløn, som skulde holde ham stadesløs for Værbiforringelsen. Communalbestyrelsen fandt det billigt, at der tilstodes ham Erstatning, men antog ikke, at denne, som af Andrageren foreslaaet, burde bestemmes til Forfæjlen mellem Hestens tidligere og dens nuværende Tagationsværdi, hvorimod man vedtog at udbetale ham Foderlønnen indtil 28. Marts 1869.

^{136/1868.} I Anledning af et Andragende fra Enkesfru Malling om at erholde en Communen tilhørende Grund udenfor Bagporten til Eiendommen Nr. 366 i Dynarken tilkjøbs overdroges det Hammerich og H. G. Jensen at undersøge Sagen.

^{139/1868.} Et Andragende fra Gartner Ehlers, der har leiet den saakaldte Amtmandstoft indtil 1872, om at faae Leietiden forlænget, fandt Communalbestyrelsen ikke Anledning til at gaae ind paa. Den Øst for Toften liggende Have, for hvilken Leietiden var udløben, besluttede man at udbyde til Leie paa 2 Aar.

^{141/1868.} I Anledning af en Meddelelse om, at Amtsraadet var villigt til fra 1. April næste Aar at regne at bære en forholdsmæssig Deel af Udgiften til Receptionslokalet for Cholerahyge, anmodedes Politimesteren om at opgive, hvor meget den aarlige Udgift beløber sig til.

^{142/1868.} Fra Bestyrelsen for Actieselskabet til Opførelse af billige

Boliger for Arbejdere var indkommen et Andragende om at erholde overdraget en Deel af den Communen tilhørende Grund langs Horsensveien lige overfor Kirkegaarden; men samtidig hermed modtoges en Skrivelse fra Stiftsamtet, hvorved samme deels fremsendte en Erklæring fra Stiftsphysicus om, at de paatænkte Boligers Beliggenhed i Kirkegaardens umiddelbare Nærhed maatte ansees for usund, deels udtalte, at man vel ikke nu vilde modsætte sig, at Boligerne opførtes der, men at Forholdene kunde stille sig saaledes, at det i sin Tid maatte forbydes at benytte Boligerne,

Forinden Beslutning toges om Actieselskabets Andragende, vedtog man at opfordre det til at erklære sig over Amtets Skrivelse. (See Mødet 12. November 1868.)

^{150/1868.} Et Andragende fra et Medlem af Havnecommissionen om Fritagelse for at gjøre Tjeneste i Borgervæbningen, hvorover Stiftamtet havde forlangt Communalbestyrelsens Erklæring, besluttede man at anbefale. (See Mødet 23. October 1868.)

Mødet 8. October.

^{19/1867.} Fra Reebslager Dyhr, der ved Overretsdom var tilpligtet at rydde den af ham benyttede Tjærebod i Grønland, var indkommen Andragende om, at han fremdeles maatte benytte Boden mod en aarlig Leieafgift. Dette Andragende fandt Communalbestyrelsen ikke Anledning til at bevilge, hvorimod man gav ham Genstand til April Flyttedag 1869 med at borttage Boden.

^{108/1867.} Da Kjøbstadcommunalloven, efter hvis Ikrafttræden Omordningen af det henværende Politi hidtil havde været udsat, skulde træde i Kraft 1. Januar 1869, foreslog den nedsatte Committee, at man nu skulde andrage om Approbation paa den tidligere indsendte Politivedtægt, efterat der i samme var steet de Forandringer, som Ministeriet havde forlangt, og at man i Forventning af Approbationens Meddelelse skulde anmode Politimesteren om at begjære Stiftamtets Samtykke til, at der for Politisafsens Regning indrettedes en fast Politistation, og bemyndige ham til at opfige det nuværende Personale og udstede Betjendtgjørelse om, at de i Vedtægten bestemte Poster vilde blive besatte fra 1. Februar 1869 at regne. Dette Forslag vedtoges, hvorimod et af et Mindretal i Committeeen fremsat Forslag om, at den i Vedtægten optagne Bestemmelse, at Politiasistenten har Pensionsret, skulde bortfalde, blev forkastet.

^{149/1868.} Da de Creditbeviser, hvori det af Communen hos Stiftsøvrigheden optagne Laan til Fattigbygningens Opførelse var anbragt, opførte at bære Renter fra 15. October 1868, besluttede man at indsatte Summen til Forrentning i Sparekassen.

¹⁵¹/1868. Fra Hammerich og Nielsen, der paa Communalbestyrelsens Begne havde forhandlet med Amtsraadets Delegerede om nogle Puncter vedkommende Hovedlandeveisgaderne i Aarhus, modtoges Udskrift af en over Forhandlingerne optagen Protocol. Man var herefter bleven enig om, at Vedligeholdelsen af Rendeftenene langs Landeveisgaden over Store Torv og gennem Borgporten saavel som af Gangstierne udenfor Studsgades- og Vesterport udelukkende paahviler Kommunen, og at der i Aaret fra 1. April 1869 til 31. Marts 1870 skulde foretages en Istandsættelse af samtlige Hovedlandeveisgader, hvorhos det tidligere reiste Spørgsmaal om Optagelsen af Fredensgade, Fredenstov, en Deel af Mindegade, Skolegade og en Deel af Domkirkegaarden paa Fortegnelsen over Landeveisgaderne istedenfor Frederiksgade og Immervad nu skulde bringes til Afgjørelse. Communalbestyrelsen bifaldt denne Overenskomst. (See Mødet 18. December 1868.)

Mødet 15. October.

⁷⁴/1868. Der fremlagdes Meddelelse fra Stiftamtet om, at Indenrigsministeriet havde approberet Salget af Brandveien fra Møllestien til Mølleaaen.

¹³⁸/1868. Det af den nedsatte Committee udarbejdede Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter for 1869 blev stillet til 1ste Behandling. (See Mødet 23. October 1868.)

¹⁵²/1868. Man bemyndigede Indqvarteringscommissionen til allerede nu at træffe Foranstaltning til, at de i April 1869 indkommende Recrutter kunde blive casernerede og erholde Genmandsfenge. Ligeledes fik den Bemyndigelse til for Vinteren at fornye den tidligere afsluttede Contract med Fabrikeier Bruun.

Mødet 23. October.

¹³⁰/1868. Der fremlagdes en Skrivelse fra Stiftamtet om, at der ikke var fundet Anledning til at foretage Videre med Hensyn til Mølleieier Weis's Klage over et Garveri m. M. paa Vesterbro.

¹³⁸/1868. Første Behandling af Kommunens Budget for 1869 blev tilendebragt. (See Mødet 5. November 1868.)

¹⁵⁰/1868. Der fremlagdes en Skrivelse fra Stiftamtet, hvorved et Medlem af Havnecommissionen fritoges for at gjøre Tjeneste i Borgervæbningen.

¹⁵⁶/1868. Efter Andragende fra Bognmand S. Mikkelsen, der

havde den til Byggegrund for et Fattighuus indkjøbt Loft tilleie, blev hans Leieafgift for 1868 nedsat til det Halve paa Grund af, at Pladsen i større Omfang end paaregnet var bleven benyttet af de Militaire, som havde Kogindretninger der.

^{157/1868.} I Anledning af et Andragende fra Smed Jørgensen betræffende Vandafløbet forbi hans Eiendom i Barbeergyden besluttede man overensstemmende med en Erklæring fra Politimesteren at svare Andrageren, at Sagen ikke vedkom Communalbestyrelsen.

^{158/1868.} Da det var bleven oplyst, at ingen af de herværende Autoriteter var i Besiddelse af den i sin Tid mellem Communalbestyrelsen og Gascompagniet afsluttede Contract om Byens Belysning, men kun af en foreløbig Overenskomst mellem Parterne, besluttede man at søge Oplysning om Sagen hos den tidligere Byfoged. (See Mødet 3. December 1868.)

^{159 — 164/1868.} Som Supplement til den udarbejdede Vedtægt for de kommunale Anliggendes Styrelse ansaaes det for nødvendigt dels at udarbejde nye Regulativer for enkelte Grene af Administrationen og nye Instruxer for enkelte kommunale Bestillingsmænd, dels at revidere dem, der allerede havde; det overdroges derfor

Nors, Høyer og Warming i Forening med Formanden at revidere Forretningsordenen (see Mødet 30. December 1868),

Brolægningscommissionen, Sygehuusdirectionen og Skovcommissionen at gjøre Forslag til Vedtægter for de resp. Forvaltningsegrene,

Rasfecontrolcomiteen i Forening med Borgmesteren at udarbejde Instrux for Ræmneren og

Lissberg, Nielsen og Drum i Forening med to Medlemmer af Havnecommissionen at udarbejde Instrux for Stadsingenieuren.

^{165/1868.} Det overdroges Holm og Nielsen at anstaffe en ny Ratslov til Vagtcommandeurens Stue paa Raadhuset.

^{166/1868.} Et Andragende fra N. P. Daugaard, i hvis Eiendom Nr. 831 b paa Klostergade 370 Rd. af Borgervæbningsfondens Midler vare prioriterede, om at faae Laanet forøget med 30 Rd. besluttede man at anbefale, da Borgervæbningsfonden havde yderligere Midler og Pantet ansaaes for godt. (See Mødet 19. November 1868.)

^{167/1868.} I Anledning af en Forespørgsel fra Bygningsinspecteuren om Fortolkningen af et Punct i Bygningsvedtægten vedtog man at indhente Erklæring fra Bygningscommissionen. (See Mødet 19. November 1868.)

Mødet 29. October.

^{162/1867.} I Sagen angaaende Mølleier Weis's Forhold til Aarhuus Commune fremlagdes og vedtoges Udkast til en Skrivelse til Ligningscommissionen, hvorved denne opfordres til at fremkomme med Forslag om, hvormeget der i Henhold til Lov 26. Mai 1868 § 15 for de næste 3 Aar skal udredes af det med Kjøbstaden forbundne Landdistrict (Bandsmøllen og den nærmeste Grund) som Bidrag til Communens Udgifter, samt Udkast til en Skrivelse til Stiftamtet, hvorved deels indberettes, at der er foretaget Skridt til Bidragets Fastsættelse, deels udtales, at man efter den Stilling Mølleier Weis har indtaget til Sagen ikke finder sig foranlediget til at indlede Forhandlinger med ham om Bandsmøllens fuldstændige Inddragelse under Byen, og at man holder for, at Møllens Henslæggelse under Kjøbstaden i Henseende til Justits- og Politivæsenet ogsaa maa have til Følge, at Møllen maa bære sin Andeel i Udgifterne ved disse Anliggender. Med Hensyn til Hr. Weis's Klage over de ham for Aarene 1867 og 1868 paalignede Skatter meddeles de forlangte detaillerede Oplysninger, hvoraf baade fremgaaer, at den paalignede Ræringsstat ikke er for stor i Forhold til den Ræring, Klageren driver paa Byens Grund, og at der kun er beregnet Formueskat af en saa stor Deel af hans formodede Indtægt som svarer til den Quota, de communale Udgifter, hvortil han skal bidrage, udgjøre af den samlede Ligningsfum. (See Mødet 3. December 1868.)

^{91/1868.} Man besluttede at indhente Bygningscommissionens Erklæring saavel over et Forslag fra Baron Rosenkrantz om Ordningen af Bandoftløbet paa den ham tilhørende Loft som over en Forespørgsel fra Baronen om, hvorledes man tænkte at affinde sig med ham i Anledning af, at han efter Communalbestyrelsens Forlangende affaaer 884 □ Alen langs Veien omkring Byen, for at denne Vel kan blive 22 Alen bred. (See Mødet 12. November 1868.)

^{124/1868.} Da der nu forelaa en Erklæring fra H. Laurfen i Gjelserup om, at han gik ind paa de Betingelser Communalbestyrelsen i Mødet 5. October besluttede at stille for Afhændelsen af Skolevæsenets Eiendom i Gjellerup, vedtoges det at indstille Salget til Ministeriets Approbation.

^{152/1868.} Det meddelees, at der var afholdt Licitation over Qvarterer til Garnisonens Menige, og at der var indkommen Tilbud fra Forskjellige om at modtage ialt 40 Mand. Gjennemsnittet af den Betaling, der var forlangt om Maaneden pr. Mand, var noget over 2 Rd. For al imødekomme de militaire Autoriteters Ønske om Troppernes Indquartering i større Etablissementer, havde Indquarteringscommissionen forkastet

de indkomne Tilbud og for i Vinter sluttet Accord med Fabrikeier Bruun, Enkesfru Malling og Candidat Grarup om at modtage henholdsvis 105, 70 og 50 Mand for 2 Rd. pr. Mand om Maaneden.

^{168/1868.} Fra en af Børscomiteen, Handelsforeningen og Landboforeningen nedsat Fællescomitee var modtaget et Andragende om, at Communen vilde anvise en Plads (Comiteen foreslog Pladsen bag den gamle Toldbod paa begge Sider af Viaducten) til Afhølbelse af ugentlige Markeder for Fedeqvæg og bære Omtøfningerne ved Pladsens Brolægning og Indretning til det nævnte Brug. Under Discussionen herom blev det ytret, at Skødt Exporten af Fedeqvæg fra Jylland aarlig beløb sig til mellem 50,000 og 70,000 Stykker Hornqvæg foruden over 100,000 Faar og Sviin, saa eksisterede der dog endnu intet regelmæssigt ugentligt Marked for Fedeqvæg i Jylland, hvilket havde til Følge, at Exporteurerne, som meget ofte vare Opbrætterne selv, maatte sende deres Creaturer til de hofsteenske Markeder, Hamborg eller Kjøbenhavn og der tage de Priser, der bødtes, da der ikke kunde være Tale om at føre Creaturerne den lange Vej hjem igjen, hvis Priserne ikke vare gunstige. Ved at etablere et ugentligt Marked for Fedeqvæg i Aarhus, som ved sin centrale Beliggenhed i det nyeste Jernbanenet staaer i Forbindelse med alle Dele af Jylland, opnaaede man, at Exporteurerne og Opbrætterne af Fedeqvæg kunde bringe dette til Marked her og være sikre paa omtrent de samme Priser som paa de længere bortliggende Markeder, og at, hvis Priserne ikke vare gunstige for Sælgerne, Creaturerne kunde føres hjem uden stort Besvær. Men dette var ikke den eneste Fordeel, der opnaaedes ved et Creaturmarked. Da den directe Afstibning af Creaturer begyndte hersfra Byen i 1865, indsaandt der sig strax adskillige engelske Kjøbere. De mærkede imidlertid snart, at de maatte rejse fra Gaard til Gaard for at gjøre deres Indkjøb, og disse Reiser bleve ofte uden Resultat for dem, idet man benyttede deres Nærværelse paa Stedet til at strue Priserne op, hvorfor de tilsidst bleve reent borte. Vidste saadanne Kjøbere derimod, at der her holdes ugentlige Markeder for Fedeqvæg, hvor de kunne udsøge det Bedste for deres Behov, saa vilde de atter indfinde sig, saa meget mere som Dampskibene „Hengest“ og „Horsfa“ nu hver Uge efter Markedets Afhølbelse vilde være rede til at oversføre de saaledes opkjøbte Creaturer til de engelske Markeder. Desuden vilde den locale Forsyning af godt Kød faae et væsentligt Opssving ved Etablering af et saadant ugentligt Marked, og man vilde endelig derved komme ind paa den hensigtsmæssigste Maade at omsætte Landmandens Producter, idet Markedet er den eneste rette Regulator for Prisen.

Det blev fra alle Sider erkjendt, at de foreslaaede Markeder kunde

stifte megen Gavn; men da der ikke forelaae Overflag over, hvad Markedspladsens Indretning vilde koste, og der heller ikke var Enighed om, hvorvidt Byen skulde tage hele Sagen i sin Haand eller blot overlade dem, der ønskede Markedet oprettet, den fornødne Plads og stille et Pengebeløb til deres Disposition, blev Sagen udsat til næste Møde. (See Mødet 19. November 1868.)

^{169/1868.} Efter Opfordring af det danske Hædeselskab besluttede man indtil videre af Ræmnerkassen at yde Selskabet et aarligt Bidrag af 25 Rd.

Mødet 5. November.

^{92/1867.} Der fremlagdes en Skrivelse fra Finantsministeriet af 29. f. M., hvorefter Communens Gjæld til Statskassen i Anledning af Hovedlandeveisgadernes Omlægning udgjorde 10,768 Rd. 66 St. den 1. April 1868. Gjælden forlangtes betalt i Løbet af 9 Aar med 1196 Rd. 50 St. aarlig, hvorhos Kommunen foruden det 1868 forfaldende første Afdrag vilde have at betale 295 Rd. 23 St., som forstudsvis vare udrede til Vedligeholdelsesarbejder ved Hovedlandeveisgaderne i 1867—68.

^{18/1868.} I Anledning af, at Stiftamtet havde forlangt Communalbestyrelsens Erklæring over et Andragende fra Frue Kirkes Inspection om Approbation paa, at den optog et Laan paa 5500 Rd. for dermed at dække de Udgifter, Kirkens Restauration havde medført udover Overflagssummen, og om at erholde dette Laan af Stiftets Midler, vedtog Communalbestyrelsen, overensstemmende med den i Mødet den 13. Februar 1868 tagne Beslutning, at begjære Bemyndigelse til at garantere et saadant Laan, da Stiftsøvrigheden havde forlangt Communens Garanti, og i Forbindelse hermed vedtog man at støtte Kirkeinspectionens Andragende om at erholde Laanet paa saa billige Vilkaar som muligt, navnlig saaledes, at Tilbagebetalingen først begynder, naar Kirkens ældre Laan af Stiftsmidlerne paa 7000 Rd. om c. 15 Aar er tilbagebetalt, og derefter stæer med 400 Rd. aarlig, da det vilde blive meget besværligt for Menigheden strax at betale baade Renter og Afdrag af begge Laanene.

^{138/1868.} Anden Behandling af Communens Budget for 1869 blev tilendebragt.

Mødet 12. November.

^{91/1868.} Fra Bygningscommissionen var modtaget Erklæring over et Forslag fra Oberst Baron Rosenkrantz til Regulering af Vandafløbet fra hans Loft. Dette Forslag, som gaaer ud paa, at Rendestenen paa

den vestlige Side af den forlængede Fredensgade skal modtage Vandet fra hele Loftet, indstillede Bygningscommissionen til Communalbestyrelsens Billigelse paa Betingelse af, at Loftens Gier udreder Omkostningerne ved den Forandring af Rendestenen, som bliver nødvendig, naar den skal optage en saa meget større Vandmasse end tidligere. Communalbestyrelsen tiltraadte Bygningscommissionens Indstilling.

^{94/1868.} Gjennem Stifamtet var modtaget Ministeriets Bemærkninger ved det indsendte Udkast til Vedtægt for Styrelsen af de communale Anliggender. Man besluttede strax at tage samtlige de gjorte Bemærkninger til Følge med Undtagelse af Ministeriets Indsigelse mod Udkastets Bestemmelse om, at Byraadet kan indrømme saadanne Eftergivelsers i Formue- og Leilighedsstatten, som der paa Grund af Dødsfald, Fallit eller af andre efter Statteligningens endelige Berigtigelse indtraadte Aarsager maatte være Anledning til. Da saadan Eftergivelse hidtil meget ofte havde fundet Sted og det uden at høiere Approbation i den Anledning er indhentet, besluttede man, forinden Bemærkningen om, at denne Bestemmelse maatte udgaa af Vedtægten, toges tilføje, paany at forelægge Sagen for Ministeriet. (See Mødet 18. December 1868.)

^{142/1868.} Fra Bestyrelsen for Actieselskabet til Opførelse af Arbejderboliger modtoges en Erklæring i Anledning af Stiftsphysicus Weis's Ytringer om den valgte Byggegrund ved Standerborg Landevei. Bestyrelsen havde indhentet en Udtalelse fra Sundhedscommissionen, som fandt, at Terrainet i sig selv var godt til Byggegrund, idet Beliggenheden var fri og høj, Underlaget tørt og fast og Drifkevandet udmærket godt, og antog, at de uheldige Virkninger, man havde bemyndet af Kirkegaardens og Renovationspladsens Nærhed, ikke vilde indtræde, efterform Vandværkets Anlæggelse vilde gjøre en mulig Inficering af Brøndene paa Pladsen betydningsløs, og Sundhedscommissionen var betænkt paa at træffe Foranstaltninger til at faae Renovationspladsen forlagt til et fjernere Sted og til at lade Kirkegården draine og forsyne med en fuldstændigere Beplantning. Da en omfattende Beplantning ansaaes for et af de bedste Midler til at forhindre Uddunstninger fra Kirkegården, udtalte Sundhedscommissionen sig iøvrigt for, at de Træer, som nu findes paa den Communen tilhørende Grund, hvor Actieselskabet ønskede at opføre Bygningerne, skulde bevares og Bygningerne anlægges længere inde fra Veien. I Henhold til Sundhedscommissionens Udtalelse og efterat en Generalforsamling i Selskabet havde behandlet Sagen, meddeelte nu Bestyrelsen, at den maatte fastholde Beslutningen om at opføre Bygningerne paa den engang valgte Plads, og at den derhos ikke kunde gaae ind paa den af Sundhedscommissionen foreslaaede Modification i Planen, men var villig til istedenfor den nu-

værende Plantning at anbringe Træer langs Grøftkanten. Communalbestyrelsen besluttede at meddele Amtet de givne Oplysninger og vedtog tillige at overlade Actieselskabet det forlangte Jordstykke uden Betaling paa Betingelse af, at der plantes Træer langs Veien. Et Mindretal fandt det utilraadeligt at overlade Actieselskabet, der kunde faae lige saa gode Byggegrunde andensteds paa lige saa billige Vilkaar, den begjærede Jordstrimmel, deels af de i Justitsraad Weis's Erklæring anførte Hensyn, deels fordi Jordstrimmels Bebyggelse vilde have til Følge, at de derværende Træer ødelægdes, uden at det senere vilde være muligt at erstatte dem med andre, og ligesom Trærnes Borttagelse efter Sundhedscommissionens Erklæring vilde være skadelig i sanitair Henseende, saaledes vilde man ogsaa derved miste en smuk og yndet Spadseregang. (See Mødet 3. December 1868.)

Mødet 19. November.

^{166/1868.} Der fremlagdes Amtets Approbation paa, at N. P. Daugards Laan af Borgervæbningsfondets Midler sørges fra 370 til 400 Rd. Man fandt Intet at erindre mod, at det nævnte Fond, som hidtil var bleven bestyret af Borgmesteren, overgik til Ræmnerens Forvaltning.

^{167/1868.} I Anledning af en Forespørgsel fra Bygningsinspectøren, om det Gebyr, der efter Bygningsvedtægten skal betales ved nye Bygningers Opførelse, bør beregnes særskilt for Forhuus, Sidehuus osv. eller for hele Bygningen under Et, havde Bygningscommissionen udtalt sig for den sidste Mening, dog saaledes at isolerede Udhuse formeentlig burde betragtes som særskilte Bygninger, og denne Fortolkning bifaldt Communalbestyrelsen.

^{168/1868.} Efterat det var bleven oplyst, at Omkostningerne ved Indretningen af den projecterede Markedsplads for Fedeqvæg vilde udgjøre noget over 2000 Rd., besluttede man at stille de forlangte Grundstykker paa begge Sider af Viaducten bag den gamle Toldbod til Disposition i det nævnte Diemed og at bidrage 500 Rd. til Pladsens Indretning. Man forbeholdt sig, naar de øvrige Midler vare tilveiebragte og Planen skulde iværksættes, at kontrollere Udførelsen.

^{176/1868.} Da Bestyrelsen af Havnens Anliggender efter Loven om Kjøbstadcommunerne's Styrelse fra 1. Januar 1869 skulde gaae over til Byraadet, og dette saaledes vilde faae en afgjørende Stemme ved den senere Behandling af Spørgsmaalet om den søndre Havnemole's Forlængelse, havde Havnecommissionen fremsendt den herom vedtagne Indstilling, for at Communalbestyrelsen kunde blive bekendt med Sagen allerede paa

dens nuværende Trin. Indstillingen oplyser, at den fædse tiltagende Trafik har gjort det vanskeligt i paakommende Tilfælde at undlade at benytte nogle Anlægspladser i Havnen, hvor Søgangen ved nordøstlig Vind er søelig, og at denne Ulempe har foranlediget Havnecommissionen til deels at conferere med den tidligere Canal- og Havneinspecteur og forskjellige Skibsførere om Sagen, deels at drøfte denne i offentlige Møder af de herværende Skibsførere, hvorved der er opnaaet Enighed om et af Agent Herskind fremsat Forslag, der gaaer ud paa foreløbig i 1870 og 1871 at forlænge den søndre Mole 150 Alen i Retningen Nordost til Nord. Denne Plan, som tilsigter at fjerne den nævnte Ulempe paa en saadan Maade, at Arbeidet tillige bliver det første Skridt henimod en Udbvidelse af Havnen ved Tilbygning af en Forhavn, vil efter et af Agent Herskind forfattet Overslag kunne udføres for 28,800 Rd., naar den nye Mole bygges paa samme Maade som de ældre (af sankede Søsteen); efter tvende af Civilingenieur Obel forfattede Overslag vil Molen opført af Beton koste 33,000 Rd., naar man vil give den samme Bredde som de nuværende, eller 38,300 Rd., naar den skal være bred nok til at kunne benyttes til Anlægs- og Løseplads. Havnecommissionen havde ikke foretrukket nogen af Planerne, men begjærede Sagen forelagt Ministeriets technische Consulent for, efter at have modtaget en Udtalelse fra ham, at kunne gjøre nærmere Indstilling.^{177/1868.} Man besluttede at foranstalte et nyt Medlem af Communalbestyrelsen valgt i afdøde Bogbinder Hansens Sted. (See Mødet 10. December 1868.)

Mødet 26. November.

^{80/1867.} Kort efter at Vandværkscomitteen i Genhold til Communalbestyrelsens Beslutning i Mødet 21. November 1867 havde opgivet Forsøgene paa at tilveiebringe Vand til Byens Forsyning ved artesiske Boringer og overdraget Civilingenieur Obel at gjøre Forslag til en Vandforsyning fra Møllebækkene i Marselisborg Skov, modtog den fra Mølleier Weiss et Tilbud om at afstaae Aarhus Mølle med Tilliggende til Kommunen, som derefter kunde sænke Flodemaalet i Faveur af Bødsieierne, udstykke Eiendommen og anlægge et Vandværk drevet ved Turbiner og Pumper. Uagtet Comitteen tvivlede om, at Communalbestyrelsen vilde gaae ind paa en saa omfattende Plan, forlangte den Betænkning over Sagen fra Civilingenieur Obel, som ansaae det for gjørligt at anlægge et Vandværk paa den af Hr. Weiss antydede Maade. I Forening med Betænkningen over Mølleprojectet indsendte Hr. Obel sit eget Project til en Geitryksvandforsyning fra Marselisborg Møllebække, og medens Comitteen med Vandinspecteur Poulsens Bistand gennemgik de to Planer, der

saaledes forelaae, modtog den et nyt Tilbud fra Hr. Weis, som nu var villig til at frasælbe sit Forlangende om, at Communen skulde overtage hele hans Eiendom, og tilbød at afstaae det fornødne Vand til Vandværket samt den Vandkraft, som blev tilbage, efterat Flodemaaliet i Faveur af Lodseierne var sænket $1\frac{1}{2}$ Fod, og som formeentlig vilde være tilstrækkelig til at drive de fornødne Turbiner og Pumper. For at faae Visshed om Vandmassens Tilstrækkelighed hertil overdroges det Hr. Obel at anfille de nødvendige Undersøgelser, og samtidig med at disse foretoges, blev Vandmængden i Marselisborgs Bække gjentagne Gange maalt. I September 1868 indleverede Hr. Obel en udførlig sammenlignende Betænkning over de hidtil fremkomne Vandværksprojecter, hvorefter Marselisborgprojectet maatte foretrækkes, og efter endnu engang at have confereret med Vandinspektør Poulsen om Sagen og fra ham at have erholdt en Udtalelse i samme Retning, fandt Committeeen ikke længer Betænkkelighed ved at slutte sig til dette Project, og den søgte nu at bringe de Forhandlinger til Afslutning, som allerede tidligere vare indlebede deels med Eieren af Marselisborg om Afstaaelsen af Vandløbene og de fornødne Arealer til Filtre og til et Reservoir, hvilket Committeeen ansaae det for rigtigst at anlægge ved Standsbakken, deels med Brugerne af Stampemøllebækken om Afstaaelsen af deres Brugsret. Det Første opnaaedes fuldkommen, og vel var det Tilbud Committeeen fik fra de nævnte Brugere ikke antageligt; men da Forpagtningen snart var udløben og Vandet i Bækken foreløbig ikke behøvedes til Byens Forsyning, var der ikke heri nogen Hindring for Sagens Fremme.

Efter at have givet en Fremstilling af de Skridt, der hidtil ere foretagne i Vandværksagen, gaaer Committeeen i den Indstilling, der i Mødet forelægges Communalbestyrelsen, over til at udvikle, hvilke Fordele et Vandværk vil medføre, og fremhæver bl. A., at de Communen tilhørende Grunde mellem Byens og Jernbanens Terrain ville stige i Værdi. Med Hensyn til Vandets Godhed henvises til Analyser, der til forskjellige Tider ere foretagne saavel af Vandet i Mølleaaen som af det i Marselisborgbækkene, og ved hvilke Vandet begge Steder er funden meget godt. Hvad Spørgsmaal om Vandets Tilstrækkelighed angaaer, er Bepaarelsen let, naar Vandværket baseres paa Mølleaaen, hvis Vandmasse er overordentlig stor; Marselisborgbækkenes Vandføring, som i den forløbne tørre Sommer i Reglen har været over 18,000 Tønder i Døgnet og aldrig under 16,000 Tønder, vil, selv naar Forbruget, der i Kjøbenhavn gennemsnitlig er $\frac{1}{2}$ Tønde Vand i Døgnet for hver Indbygger, ansættes til $\frac{2}{3}$ Tønde i Døgnet for hver, være tilstrækkelig, indtil Indbyggerantallet er voget til 24,000, og skulde det stige yderligere, vilde man efter Ingeniørernes Erklæring kunne

supplere Vandforsyningen enten ved at anvende den Bæk, der danner Skjellet mellem Marfelisborg og Møesgaard eller ved at anlægge Opsamlings-reservoarer i Møllebækkenes snævre Dale eller ved at anlægge et Hjelpe-dampumpewærk paa Byens Grund ved Mølleaaen. Medens Bestaffenheden af Vandet i Mølleaaen og i Stovbækkene paa det Nærmeste er den samme, og alle Vandværkerne vilde kunne levere tilstrækkeligt Vand og anlægges for omtrent samme Sum, nemlig det af English og Hansen først projecterede Vandværk (Damptryksprojectet) for 146,200 Rd., Mølleprojectet for 158,700 Rd., Marfelisborgprojectet for 150,000 Rd. eller, naar et Forslag af Vandinspecteur Poulsen om at forsøge Rørenes Dimensioner tages til Følge, henholdsvis 150,200, 162,700 og 160,000 Rd., ere Drifts- og Forrentningsomkostningerne forskjellige og afgjort i Faveur af Marfelisborgprojectet, idet de ere beregnede til henholdsvis 12,650, 11,316 og 10,371 Rd. for de 3 Projecter. Comiteen tilraadede:

at anlægge et Vandværk for Byens Regning,

at modtage Godseier Ingerslevs Tilbud om Afstaaelsen af Møllebækkene, men foreløbig ikke at søge at erhverve Brugsret til Vandet i Stampemøllebækken,

at søge Anlægscapitalen tilveiebragt ved at optage et Laan paa ca. 160,000 Rd.

at føre Huusledningerne til Husenes Forside, men lade Huuseierne bære Udgiften ved Ledningerne i Husene, og

at tilveiebringe de til Drifts- og Forrentningsudgifterne medgaaende Beløb deels ved en efter Bygningernes Asfurancesum beregnet Afgift, som udredes med et større Beløb af de Huuseiere, der have Vandledning i deres Huse, deels ved en aarlig Betaling for hver Hane en Huuseier ønsker anbragt foruden den første, deels ved en efter den brugte Vandmængde beregnet Betaling for det Vand, der anvendes i industrielle Diemed, deels, forsaavidt den fornødne Sum ikke ad disse Veie indkommer, ved Ligning paa Formue og Leilighed. (See Mødet 3. December 1868.)

^{178/1868.} Man fandt Intet at erindre mod et af Havnecommissionen fremsendt Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for 1869.

Mødet 3. og 4. December.

^{80/1867.} Fra Physicus Weis var modtaget en Skrivelse, hvori han bestemt udtalte sig mod Planen til at forsyne Byen med Vand fra Sili-fria Møllebæk, som formeentlig hverken kunde yde tilstrækkeligt eller godt Vand. I førstnævnte Henseende henviste han deels til, at Bækken enkelte

Steder benytttes til Overrisling, hvilket sandsynligviis i Fremtiden vil stee i større Omfang, saa at Vandmassen, der allerede nu er lille, bliver yderligere formindsket ved Fordampningen, deels til, at der fra tidligere Tid habes Exempler paa, at Stampemøllebækken i enkelte Somre næsten slet intet Vand har ført, og noget Egnende vilde kunne hælde med Silistriabækken, der kommer fra samme Bækkeæfte. I Henseende til Vandets Qvalitet gjorde han opmærksom paa, at det benytttes til Slemning af Leer til de ved Bækken liggende Teglværker, og at det let vil kunne insiceres baade ved Afløb fra de Møddinger, der findes eller kunne ventes anlagte i Nærheden af Bækken, og ved at der fra overrislede Enge tilflyder Bækken Vand, som medfører forraadnede Plantestoffer. Stiftsphysicus raadede derimod til at tage Vandet fra Mølleaaen, hvor der stedse vil være nok, og hvor mulige urene Tiløb ikke ville faae nogen Betydning, da de ville udgjøre en forvindende Deel af Vandmassen, og deres urene Stoffer for en stor Deel kunne optages af Vandplanterne; han ønskede isvrigt hele Sagen forelagt Sundhedsscollegiet eller Professor Hornemann til Betænkning. I Modsatning til denne Udtalelse fra Stiftsphysicus var der fremkommet Erklæringer fra Civilingenieur Obel og Vandinspecteur Poulsen. Den første gik ud paa, at Silistriabækken ikke var mere udsat for ureent Tiløb end ethvert andet Vandløb, og at Forholdene her endogsaa vare gunstige i saa Henseende, da den Dal, hvori Bækken flyder, ikke er eller sandsynligviis nogensinde vil blive synderlig bebygget, og Jordlagene ved Bækken ere af en saadan Bestaaffenhed, at de afgive Overfladevandet til Bækken i næsten fuldkommen renset Stand. Hvad særlig Gjødningsvand angik, antog Civilingenieur Obel, at der ikke var Fare for, at Landmændene, som kjendte Gjødningsens Værdi, stulde lade ret meget deraf flyde i Bækken, og det, der kom i den, vilde Bundfældningsbeholderen og Filtrene let kunne udfondre; den befrygtede Ulempe vilde derhos ganske kunne fjernes ved enten strax eller senere at opkaste Græsset langs Bækken. Vandinspecteur Poulsen antog ligeledes, at Tiløbet af ureent Vand vilde blive høist ringe og ved Filtreringen tabe al Betydning; han fremhævede derhos, at de største Vandværker i Udlandet forsynes fra Floder, som i langt højere Grad ere udsatte for urene Tilfætninger, uden at man sporer nogen Ulempe deraf.

I Communalbestyrelsen blev det fra enkelte Sider yttret, at Sagen var altfor vigtig til at der burde tages Beslutning, forinden alle Oplysninger, som kunde have nogen Indflydelse paa Afgjørelsen, vare tilveiebragte. De ansatte Undersøgelser om Vandets Mængde og Bestaaffenhed burde derfor fortsættes, og tillige burde det oplyses, om den Høide, hvortil man vilde hæve Vandet i Reservoiret, var tilstrækkelig til, at det ved

Selbtryk kunde bringes op i alle Husene. Endelig burde der staffles Vis-
hed for, at det nødvendige Laan kunde erholdes, og for, at Beboerne vare
villige til at benyttet Vandet og til at bære den forøgede Skattebyrde,
Vandværket vilde foranledige; for at lære Stemningen i saa Henseende
at kjende, burde man forelægge Sagen for et Raadstuemøde. Committeeen
bestreb, at der behøvedes flere Dplysninger i Sagen end de alt forelig-
gende. Den fremhævede, at Undersøgelserne angaaende Vandets Mængde
vare fortsatte i Løbet af 1½ Aar, og at de bestandig ogsaa i den for-
løbne meget tørre Sommer havde givet det Resultat, at der vilde være
Vand nok for en langt større Befolkning, end Aarhus for Tiden har;
i lige saa lang Tid var Vandet stadig bleven prøvet af Committeeens Med-
lemmer og havde stedse været klart og uden ringeste Affmag, ligesom det
to Gange var underkastet kemisk Analyse og fundet meget godt; Refer-
voiret tænkte anbragt paa det høieste Punct i Egnen, og da Høiden 79
Fod over dagligt Vand, hvorfra Vandet ved Selbtryk skal flyde ind i
Byen, hvis høieste Punct ligger 50 Fod over dagligt Vand, paa det Nær-
meste svarede til den, hvortil Vandet fra Mølleaaen efter English og
Hansens Plan skulde høves, var der al Grund til at antage den for
tilstrækkelig. At sammenkalde Byens Beboere til et Raadstuemøde for at
lade dem afstemme om Sagen, vilde efter 1. Januar 1869 være stridende
mod Communalloven, og da kun Ministeriet kunde tage Bestemmelse om,
at en Sag skulde forelægges et Raadstuemøde, vilde det være saagodtform
umuligt at faae det sammenkaldt forinden; Communalbestyrelsen, som re-
præsenterede Byen, var just sat til at udtale Byens Mening, og den burde
ikke mangle det moralste Mod til selv at paatage sig Ansvar.

Da flere Medlemmer ønskede at gjøre sig nærmere bekendte med de
fremkomne Skrivelser fra dHrr. Weiss, Døbel og Poulsen, blev Sagen
udsat. (See Mødet 10. December 1868.)

^{162/1867.} Tvende Skrivelser fra Egningscommissionen angaaende
Mølleier Weiss's Skattepligt til Communen overgaves Cancelliraad Jen-
sen til Betænkning. (See Mødet 23. December 1868.)

^{127/1868.} Fra 1ste Skyttekreds modtoges en Skrivelse, hvori Besty-
relsen udtalte, at det i høi Grad vilde skade Skyttesagen her i Byen,
hvis man formeente Skyttekredsen at benytte Banen i Riisflov, da de mi-
litaire Skydebaner, til hvilke Skytterne i saa Fald maatte søge at erholde
Afgang, ligge saa langt fra Byen, at det vilde blive umuligt for de fleste
af Skytterne at deeltage i Øvelserne. Bestyrelsen agtede iøvrigt at fore-
lægge Sagen for en Generalforsamling, som skulde afholdes i Foraaret
1869, men gjorde opmærksom paa, at den Afgjærelse, der ved samme blev
truffen, ikke vilde være bindende for Cathedralskolen, hvis øverste Klasse

ligeledes holdt Skydevøvelser i Skoven. Man besluttede, forinden Videre foretoges i Sagen, at henvende sig til den Høistcommanderende for at erfare, om der paa Begjæring fra Vedkommende kunde ventes indrømmet Skyttefredsen og Cathedralstolen Afgang til de militaire Skydebaner. (See Mødet 18. December 1868.)

¹⁴²/1868. Man anbefalede tvende Indstillinger fra Borgmesteren og Byfogden om Tilladelse til at sælge endeel af deres Embedsjorder udenfor Frederiksport til Actiefelslaget til Opførelse af billige Arbejderboliger for 1000 Rd. pr. Tønde Land.

¹⁵⁸/1868. Da den forrige Byfoged havde erklæret, at han aldrig havde været i Besiddelse af den endelige Contract mellem Byen og Gascompagniet, og at det ikke var usandsynligt, at en endelig Contract aldrig var bleven oprettet, idet Byfoged Nielsen, der havde haft den væsentligste Deel i Sagen, var død kort efter at den foreløbige Overeenskomst mellem Byen og Gascompagniet var bleven approberet af Ministeriet, vedtoges det at rette en Forespørgsel til Gascompagniet om, hvorledes Sagen forholdt sig, og forsaavidt Gascompagniet heller ikke var i Besiddelse af Contracten at foreslaae, at der nu afsluttedes en Contract paa Bais af den foreløbige Overeenskomst, saaledes som denne ved forskjellige Vedtægter var bleven modificeret.

¹⁷⁹/1868. Fra Politimesteren var modtaget Meddelelse om, at Stiftamtet, førend det approberede, at der af Politikassen anvendtes et Beløb til Opførelsen af en Politistation, ønskede afgjort, om der ikke kunde slafses Plads til Stationen i Raadhushushygningen ved at gjøre denne en Etage høiere. Denne Sag overgaves den bestaaende Committee for Raad- og Arresthuset til Betænkning.

¹⁸⁰/1868. I Anledning af et Andragende fra Kammerraad Grichsen om, at Communalbestyrelsen enten vilde foranledige Mænd udmeldte til at fastsætte den ham tilkommende Erstatning for Benyttelsen af en paa hans Eiendom Matr. Nr. 2 b aabnet Gruusgrav eller overlade Sagen til Markdirectionen, overdroges det denne at bestemme Erstatningens Størrelse.

¹⁸¹/1868. Det overdroges Politimesteren at træffe Overeenskomst med Byens Vægtere om, at de skulde give Afkald paa at erholde de dem tilkommende nye Uniformsfrakker og mod en passende Godtgjørelse benytte deres egne Klæder i deres referende Functionstid.

¹⁸⁴/1868. Fra Markdirectionen var indkommen Meddelelse om, at Slagter Henriksen uberettiget havde en Bolig indrettet paa en til ham udleiet Jordlod, som tilhører Kommunen. Det overdroges Nielsen og Baes i Forening med Markdirectionen at undersøge Sagen.

^{185/1868.} Man besluttede at udsætte Valget af et Medlem af Valgbestyrelsen for Landssthingskredsens til efter Nytaar.

^{187/1868.} Til Voldgiftsmænd ved Sagtrettens Afløsning for de næste 3 Aar valgtes Proprietair N. Faursthou og Adjunct Høeg-Guldborg.

^{190/1868.} I Anledning af, at der efter Indenrigsministeriets Forlangende skulde udarbejdes et Kort over de Havnen tilhørende Arealer, blev det overdraget Borgmesteren, Nørø og Gamst i Forening med Delegerede fra Havnecommissjonen at fastsætte Grændsen mellem Byens og Havnens Territorium.

Mødet 10. December.

^{89/1867.} I Sagen om Anlæggelsen af et Vandværk var siden sidste Møde fremkommen en ny Skrivelse fra Justitsraad Weis og en Udtalelse fra dHrr. English og Hansen. Justitsraad Weis imødegik de af dHrr. Obel og Poulsen fremsatte Indvendinger mod hans Udtalelse om Marjelsborgprojectet og fastholdt sin Paastand, at det var usikkert, om den projecterede Bandlebning kunde levere tilstrækkeligt Vand, og at Vandet en Tid af Aaret vilde faae en Tilfætning af Leer og sandsynligviis af og til blive inficeret af Gjødningstof.

DHrr. English og Hansen bestred Rigtigheden af nogle Puncter i Civilingenieur Obels sammenlignende Betænkning over Vandværksprojecterne og anslog Anlægscapital og Driftsomkostninger for Damptryksprojectet, Mølleprojectet og Marjelsborgprojectet til henholdsvis 140,877, 146,805 og 150,000 Rd. og 12,400, 10,703 og 0,771 Rd.

Efterat det var blevet vedtaget, at Sagen ikke skulde udsættes paa Grund af, at disse Actstykker vare fremkomne, og efterat de forfjellige Ansøuelser om, hvorvidt Sagen var tilstrækkelig oplyst, og om der burde gives Beboerne Leilighed til at udtale sig, paany vare komne tilorde, blev Committeeens enkelte Indstillingspuncter satte under Behandling. Da det andensheds har viist sig forbundet med betydelige Ulemper, at Communen paa sin Beføstning fører Ledningerne et kortere eller længere Stykke ind i Husene, vedtoges Committeeens Forslag om kun at føre Ledningerne til Forsiden af Husene for Byens Regning. Skjøndt man erkjendte, at ogsaa de Grundeiere, der ikke vilde have Vand ledet ind i deres Eiendomme, vinde ved at Vandværket anlægges, sandt man det uforeneligt med Bestemmelserne i Lov 11. Februar 1863 at paalægge saadanne Grundeiere en særlig Skat i Anledning af Vandværket. Med denne Modification vedtoges Committeeens Forslag om Drifts-, Forrentnings- og Amortisationsomkostningerne, der altsaa, forsaavidt de ikke dækkes ved den Betaling, der erlægges af Consumenterne, blive at ligne paa Formue og Leilighed. Med Undtagelse af Apothe-

ter Aagaard, der ønskede, at der skulde rettes en Opfordring til d^hrr. English og Hansen om at udtale sig om de forskjellige foreliggende Projecter, og at et almindeligt Møde af Byens Indvaanere skulde sammentalbes i Sagen, vare derefter alle de tilstedeværende Medlemmer enige om, at et Vandværk skulde anlægges, og man besluttede i dette Diemed at indkjøbe Bækløbene i Marselisborg Skov uden dog foreløbig at afkjøbe Brugerne af Stampemøllebæcken deres Ret, og at andrage om Ministeriets Approbation paa, at der optages et Laan paa 160,000 Rd.

^{30/1868.} Der fremlagdes Meddelelse fra Stiftamtet om, at Indenrigsministeriet ikke havde været tilfreds med en afholdt Lagationsforretning over Exerceerpladserne, men forlangt Overstjøn. Lagatorerne havde ansat Godtgjørelsen for den store Exerceerplads til 18 Rd. aarlig pr. Tønde Land og for den lille til 30 Rd. pr. Tønde Land.

^{177/1868.} Det blev med 8 Stemmer mod 7 vedtaget at opfylde en Begjæring fra Apotheker Aagaard om Fritagelse for at være Medlem af Byraadet. (See Mødet 18. December 1868.)

Mødet 18. December.

^{10/1868.} Man besluttede at indhente Skolecommissionens Erklæring over et Andragende fra Foreningen til Oprettelse af et Folkebibliothek om Tilværelse til at benytte et af de nye Localer i Fristolebygningen til Bibliotheket. (See Mødet 23. December 1868.)

^{90/1868.} Der fremlagdes Meddelelse om, at Amtsrådet Intet havde at erindre mod, at Communalbestyrelsen overtager Omsorgen for Vedligeholdelsen af Gangstierne udenfor Studsgadesport og Vesterport, men forbeholdt sig at føre det lovbefalede Tilsyn.

^{94/1868.} I Anledning af Communalbestyrelsens Indstilling angaaende Retten til at indrømme Statteestergivelse paa Grund af Omstændigheder, der ere indtrufne efter Vigningens Tilendebrielse, havde man fra Stiftamtet modtaget Meddelelse om, at Ministeriet fastholdt, at en saadan Ret ikke kunde tillægges Byraadet.

Indenrigsministeriets Skrivelse desangaaende er dateret 14. December og lyder saaledes:

„Foranlediget af den med Amtets behagelige Skrivelse af 4. d. M. modtagne Indstilling fra Communalbestyrelsen i Aarhus om, at den i Vedtægten for Styrelsen af de communale Anliggender i bemeldte Kjøbstad optagne Bestemmelse om, at Byraadet paa Andragende derom i Aarets Løb kan indrømme saadanne Estergivelser af Formue- og Veilighedsafgiften, som der paa Grund af Døds-

salb, Dybbud eller af andre Aarsager maatte være Anledning til, skulde man til Efterretning og videre Beskjendtgjørelse tjenstligst melde, at Ministeriet i Genhold til hvad man har udtalt i Skrivelse af 31. October sidstleden maa fastholde, at den omhandlede Bestemmelse, der er uden Gjennemgang i Loven af 26. Mai d. A., maa udgaae, idet man, i Anledning af den Motivering, hvormed Communalbestyrelsens Indstilling er ledsaget, ikke skal undlade at bemærke, at den attraaede Bemyndigelse for Byraadet til at estergive den omhandlede Skat hverken er fornøden for at uerholdelige Restancer af Skatten kunne føres til Udgang, idet dette, naar deres Uerholdelighed paa behørig Maade er godtgjort, blandt Andet ogsaa ved Skatteyderens Fallit, forsaavidt angaaer den Deel af Skattebeløbet, der ikke kommer til at paahvile Fallitboet, kan stee ifølge Byraadets Beslutning i Communens aarlige Regnskab, jfr. ogsaa det foreliggende Vedtægtsforslag § 31 sidste Stykke, eller for, at den Skat, der er paalignet en Skatteyder, som efter Eigningens Udførelse afgaaer ved Døden, kan bortfalde, idet dette, forsaavidt den Deel af Skatten angaaer, som forfalder efter Udgangen af det Hjerdingaar, i hvilket han er død, er et ligefremt Krav for Voet eller Arvingerne, jfr. Lov af 26. Mai d. A. § 29 3die Stykke, men at derimod, som bemærket, en egentlig Estergivelse ved Byraadets Beslutning, navnlig ogsaa for de i Communalbestyrelsens Indstilling ommeldte laveste Skatteydere, der godtgjøre at være Medlemmer af en af de bestaaende Sygesforeninger, ikke kan finde Sted, naar først Bidraget er paalignet Vedkommende af Egningscommissionen."

Med den deraf følgende Endring blev Vedtægten underskrevet for at indsendes til Ministeriets Approbation.

^{127/1868.} Fra den Høistcommanderende var modtaget Underretning om, at der fra Militairets Side Intet var til Hinder for, at Skydebannerne ved Silistria og paa Egaa Fjed benyttedes af de frivillige Skyttecorps'er, og at de vedkommende Ciere ligeledes havde erklæret sig villige til paa visse nærmere angivne Betingelser at stille Bannerne til Skyttecorps'ernes Disposition. Man besluttede herefter aldeles at nedlægge Skydebanen nedenfor Riisflov.

^{151/1868.} Ligeledes fremlagdes Meddelelse om, at Amtsrådet ikke var villigt til islebensfor Immervad og Frederiksgade at lade Strækningen fra Domkirkegaarden over Mindebro til Jernbanen optage paa Fortegnelsen over Landevejsgaderne.

^{177/1868.} Det overdroges Nørø og Gamst at fungere som Med-

lemmer af Valgbestyrelsen for de i Januar 1869 forestaaende Valg til Byraadet.

^{193/1868.} Man bifaldt en Indstilling fra Forskønnelsescomiteen om at fornye den med Haagen sen afsluttede Contract om Forpagtningen af Bønnelyst paa et Aar, fra Efteraaret 1869 at regne, og at give Afslald paa Forpagtningsafgiften for 1869 og 1870, mod at Haagen sen paa egen Bekostning fuldfører Hegnet omkring Lyflunden efter en af Forskønnelsescomiteen udkastet Plan og under dens Tilsyn.

^{194/1868.} Det overdroges Borgmesteren, Riisberg, Jensen, Nørk og Mørk at afgive Betænkning angaaende Størrelsen af det Laan, der maatte blive at optage i Anledning af Kystbefædningen, Vandværket m. v. (See Mødet 30. December 1868.)

^{196/1868.} Kjøbmand Woldbye havde som Forretningsfører for et Actiefelskab, der agtede at anlægge et større Svineslagteri her i Byen, indsendt Tilbud om at afkjøbe Communen den største Deel af en samme tilhørende Plads Syd for Havnen, der for Tiden var ubleiet til Skibsbygger Ulfstrup. Det overdroges Hammerich, Nørk og Baesø at afgive Betænkning i Sagen. (See Mødet 23. December 1868.)

Modet 23. December.

^{162/1867.} Tvende Skrivelser til Stiftamtet om Mølleier Weiss's Ansættelse til Ræringsstat og om Størrelsen af det Bidrag, der af Landdistriktet skal udredes til Communen i Genhold til Lov 26. Mai 1868 § 15 bleve vedtagne.

^{10/1868.} Efterat Skolecomissionen havde erklæret, at den Intet fandt at erindre mod, at der overlodes Comiteen for Oprettelsen af et Folkebibliothek et Locale i Friskolebygningen, under Forudsætning af, at Skolen og dens Underviisning ikke led nogen Forstyrrelse ved Benyttelsen, og at det strax ryddes og tilbagegives i ordentlig Stand, naar Skolen har Brug for det, besluttede man at overlade Comiteen det forlangte Locale paa de af Skolecomissionen angivne Vilkaar.

^{196/1868.} Efter Indstilling fra den i forrige Møde nedsatte Committee besluttede man at erklære sig villig til under Forbehold af Indenrigsministeriets Approbation at sælge Actiefelskabet for Oprettelsen af et Svineslagteri hele den Plads, der nu er ubleiet til Skibsbygger Ulfstrup, for 2700 Rdl. (c. 36 Skilling pr. □ Alen), dog med det Vilkaar, at det paalægges Kjøberen at vedligeholde Steenbefædningen mod Havet i samme Stand som nu og saaledes, at den til enhver Tid er saa fuldstændig, at den danner en lige Linie med Steenkastningen paa de tilgrændsende Grundstykker.

^{200/1868.} Paa Foranledning fra Generalpostdirecteuren vedtoges det at anbefale, at den herværende Extrapoststation nedlægges.

^{201/1868.} Det overdroges Bæd at gjøre Forslag til en Indstilling til Ministeriet om at faae de for Hestemarkederne her i Byen fastsatte Læder forandrede saaledes, at disse Markeder for Fremtiden afholdes enten umiddelbart før eller umiddelbart efter Hestemarkederne i Randers. (See Mødet 30. December 1868.)

Mødet 30. December.

^{140/1867.} Allerede i Aaret 1866 blev der ført Forhandlinger mellem Brolægningsscomissionen og Eieren af Grundstykkerne langs den nye Gade fra Nørrebrogade henimod Knudrisbakke om Gaden Planering og Brolægning. Disse Forhandlinger, under hvilke Grundeierne tilbød at betoste Planeringen og udrede Halvdelen af Brolægningssomkostningerne, hvis Communen vilde udrede den anden Halvdeel, førte imidlertid ikke til noget Resultat. Aaret efter blev det overdraget Borgmesteren, Lissberg og Lassen at projectere og afgive Betænkning over et Gadeanlæg fra Nørrebrogade til Meilgadesport, og om denne Sags Stilling var nu modtaget en Beretning ledsaget af forskellige Planer og Overslag. Committeeen havde gjentagne Gange confereret med Gartner Nielsen, som eier en Deel af den Grund, hvorover Gaden maatte føres, men de af ham stillede Betingelser havde Committeeen ikke fundet antagelige. Den henlebede Opmærksomheden paa, at Communen ifølge Vedtægtens §§ 43 og 46 kan expropriere hvad der behøves til Gadeanlægget, og udtalte sig for, at Gaden fra Nørrebrogade henimod Knudrisbakke burde erklæres for offentlig Gade og fortsættes til Meilgadesport.

^{159/1868.} Den i Mødet 22. October nedsatte Committee forelagde Udkast til en ny Forretningsorden for Byraadet. Den endelige Behandling af dette Udkast blev udsat til næste Møde.

^{194/1868.} Fra den i Mødet 18. December nedsatte Committee var indsendt Betænkning angaaende Størrelsen af det Laan, Communen agter at optage. Committeeen formeente, at man kun burde tage Hensyn til de offentlige Arbejder, om hvis Iværksættelse der er taget Beslutning og over hvis Beføstlighed der foreligger Beregninger, nemlig:

Bandværket, som antages at ville koste	160,000 Rd.
Rystbeklædningen. Communens Andeel i Omkostningen antages at ville udgjøre	15,000 Rd.
hvorhos Communen i nogen Tid maa staae i Forstud for de private Grundeieres Bidrag	12,000 Rd.

Gadeanlægget fra Vestergade til Munk-	
port. Byens Andeel	8,000 Rb.
Fattighbygningen. Til denne er allerede laant	
10,000 Rbl.; den hele Udgift antages at ville blive 45,000	
Rb., altsaa bliver at laane	35,000 Rb.
	230,000 Rb.

Derimod meente Committee, at man hverken burde tage Hensyn til saadanne offentlige Arbejder, som vel med større eller mindre Sikkerhed kunne siges at forestaae i en nærmere eller fjernere Fremtid (Raadhusets Udbidelse, Gadeanlægget fra Nørrebrogade til Mellegadesport osv.), men om hvilke der ikke er taget endelig Beslutning, eller benytte Leiligheden til at tilbagebetale noget af Communes ældre Laan, der tilsammen udgjøre ca. 87,000 Rb., da de for største Delen ere stiftede paa meget favorable Billaar for Communen. Paa den anden Side fraraadede Committee at søge Laanesummen formindstet ved at afhænde de Obligationer og andre Værdipapirer, hvoraf Communen er i Besiddelse (ialt ca. 35,000 Rb.), dels fordi disse Midler ikke ere let disponible, dels fordi Communen formeentlig bør conservere nogen Capital, navnlig da Reservecapitalen endnu ikke kan ansees for tilstrækkelig.

Forinden Beslutning toges om Laanets Størrelse, vedtog man efter Indstilling fra Committee at henvende sig til Stiftsøvrigheden, som allerede havde laant Communen 10,000 Rb. af de til Opsørelsen af den nye Fattighbygning fornødne Midler, for at erfare, om Communen kunde gjøre Regning paa at erholde det øvrige af Byggesummen i de nærmeste Terminer.

^{201/1868.} Efter Forslag af Bæch vedtog man at søge udbirtet en Bestemmelse om, at Hestemarkederne her i Byen for Fremtiden skulle afholdes umiddelbart efter Markederne i Randers.

